DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR

16 OLDAL

VII. ÉVFOLYAM, 228. SZÁM. 1930 OKTÓBER 9. CSÜTÖRTÖK.

12 FILLÉR

Bethlen miniszterelnök az agrárkrizis megoldásáról

„KOMOLYNAK TARTOM A HELYZETET, DE NEM OLYANNAK, HOGY DEMAGÓGIÁVAL, AKAR JELSZAVAKKAL MEGLEHESSEN OLDANI".

„KOMOLY ERŐFESZITÉST KELL TENNI A TAKARÉKOSSÁG TERÉN, MERT KÜLÖNBEN GAZDASÁGI KRIZIST PÉNZÜGYI KRIZIS FOGJA KÖVETNI."

A boletta felemelése az egyedül kivihető mód a gabonakrizis ellensulyozására

Bejelentette a miniszterelnök ay uj választásokat a jövő év végére, vagy a rákövetkező év elejére

Budapest, okt. 8. Az egységespárt agrárblokkjához tartozó képviselők szerdán délután ülést tartottak, melyen a kormány részéről gróf Bethlen István miniszterelnök, Wekerle Sándor, Mayer János és Bud János miniszterek, Darányi Kálmán, Ángyán Béla, Prónay György, Kállay Tibor államkárok jelentek meg.

Szabó Sándor javasolta, hogy először hallgassák meg a kormány tagjainak nyilatkozatát és csak azután folytassák a mult értékezleten megkezdett vitát.

Bethlen István gróf miniszterelnök kérte, hogy hallgassák meg előbb a feliratkozott szónokokat, mert az agrárblokk legutóbbi értekezletén nem vett részt és szeretné hallani a véleményeket azokra a pontokra nézve, melyeket előterjesztenek.

Jókai **Ihász** Miklós csatlakozik a határozati javaslathoz, mert felfogása szerint **a gabona árát csak minimálás utján lehet rendezni.** — Sürgeti az iparcikkek árainak a mezőgazdasági terények áraival való arányba helyezését.

Gáspárdy Elemér nem helyesli a minimálást, mert ez horribilis összeget emésztene fel.

Krudy Ferenc hozzájárul Bottlik javaslatához.

Klein Antal **a gabona árminimálását nem tartja igazságosnak.**

Meskó Zoltán a buzajelzáloghitel folyósitását sürgette, majd rámutatott a kenyér árára és kérte, hogy mielőbb erélyes kézzel teremtsenek rendet ezen a téren. Az ország népe bizik a miniszterelnökben és **várja az intézkedéseket.**

Csák Károly hangoztatja, hogy **a gazdasági harcot az fogja megnyerni, aki idegekkel birja.**

Bottlik József kifejti, hogy a határozati javaslat nem kivánja a monopóliumot s csak alternativ terveket terjeszt a kormány elé. Feltétlenül szükséges a buza termelési árának biztositása.

Ezután gróf *Bethlen* István miniszterelnök szólalt fel. Beszédében üdvözölte a párt tagjait, felkérve őket, hogy ugyanolyan lelkiismeretességgel vegyenek részt a küszöbön álló parlamenti munkában, mint az elmult évben. Olyan odaadással a párt elvei iránt, mint a multban.

A nehéz gazdasági élettel szemben a kormány mindent elkövet, hogy a rendelkezésre álló eszközök keretén belül enyhitsen a krizisen.

— Komolynak tartom a helyzetet, — mondotta, — de nem olyannak, hogy akár demagógiával, akár jelszavakkal meg lehessen oldani.

Csakis becsületes munkával lehet a megoldást megkisérelni. Komolyabb a helyzet, mint amikor szabadságra mentem. Azóta a buza és terményárak lénygesen lejjebb szálltak és a hitelkrizis sem javult. *Sőt, ha végigtekintjük azokat az eseményeket, melyek a külföldi piacon bekövetkeztek,* azt kell mondanunk, hogy e téren könnyebbülés nem következett be.

— A mezőgazdasági cikkek ársülyedésével nem sülyedt az iparcikkek ára s ez által az aránytalanság tavasz óta megnagyobbodott. A munkanélküliség, mely az iparban mutatkozik, amely a városokban a szociális helyzetet aggasztóvá teszi, fokozódott és aggasztók a bajok nemcsak nálunk de mint tudjuk, a külföldön is.

Az a krizis, mely gazdasági téren jelentkezik, most már befolyást kezd gyakorolni az állam pénzügyi helyzetére is. Hiszen köztudomásu, hogy a bevételi források csökkenésével az adók nehezen folunak be és ha nagyon komoly erőfeszitést nem teszünk a takarékosság terén és ha nem törekszik elsősorban a kormány s ez a párt abban az irányban, hogy a felesleges kiadások megszünjenek és olyan rendszabályok alkalmaztassanak amelyekkel az állam pénzügyi helyzetének egyensulyát megóvjuk, ha mindez nem következik be, akkor a gazdasági krizist pénzügyi krizis fogja követni.

— Mindezt azért mondom, mert a pohárba tiszta bort kell önteni, a nemzet előtt nyiltan kell beszélni és a nyilt, őszinte szónak tudni kell férfiasan levonni a konzekvenciáit.

Amikor tudjuk, hogy talán nem nagyon messzi időben a jövő év végén, vagy a következő év elején jönnek a választások, a pártnak az a feladata hogy félretéve minden népszerüséghajhászást, komolyan keresse azokat az eszközöket, melyeknek segitségével az országot ebből a bajból ki lehet vezetni. Visszaverjen minden támadást, melyet a demagógia ki akar használni abból a célból, hogy a nemzet keserves helyzetéből a maga számára babérokat arathasson.

— Ez áldozattal jár és a kormányférfiak részére fokozottabb munkát jelent. De azért állitott ide bennünket a nemzet ilyen nehéz helyzetben, hogy a kritikus pillanatokban leszámoljunk szerepünk feladataival és azoknak eleget tegyünk.

Óva intek mindenkit attól, hogy beugorjon olyan orvoslási módozatba, melynek következményeit nem látja tisztán. Nem szabad olyan jelszavakon nyargalni, melyeken lehetnek népszerüek, de megvalósitásukra az eszközök hiányzanak.

— Hogy kivántuk mi a tavasz folyamán a krizist megoldani? — Exportország vagyunk, tehát nem nyulhatunk azokhoz az eszközökhöz, melyekhez a beviteli országok nyulnak: a vámemeléshez. — Felmerült a **monopólium** gondolata. Visszautasitottuk. Igy merült fel azután a bolettajavaslat. Könnyü most azt hirdetni tudatlan, vagy nagyon is tudatos embereknek, hogy a javaslat nem vált be.

De azt kérdezem, ha ma ezeknek az uraknak azt proponálnók, hogy megszüntetjük a bolettát és nem adjuk meg a gazdáknak a három pengőt, vállalják-e a felelősséget és vállalják-e ezt a felelősséget épen ma, amikor 15 pengőre ment le a buza ára? Mernék-e vállalni a gazdákkal szemben, hogy azok a három pengőt se kapják meg. Akik azt hirdetik, hogy azért ment le a buza ára, mert a bolettát bevezették, csak tudatlanságról és rosszhiszemüségről tesznek tanuságot.

— Nyilvánvaló, hogy a buza ára a világparitáshoz igazodván, arra a nivóra sülyedt, melyre a világpiaci árak is.

Nem vagyok a monopóliumnak hive

és különösen keresztülvihetetlennek tartom azt egy buzakampány közepén,

amikor a szegényemberek már eladták a buzájukat és a bevezetendő monopólium csak azoknak javát szolgálná, akik a buzát olcsó áron megszerezték.

— Az a határozati javaslat, mely a buza árát azon a módon kivánja limitálni, hogy a kormány bevásárló szerve vevőként lépjen fel a piacon, lényegében szintén monopóliumot jelent. Külön szervet kellene létesiteni, mely monopóliumszerüen müködnék.

Intervenciós vásárlóknak főleg az kell, hogy a céljuk legyen, hogyha vidéken a budapesti paritás alá süllyed az ár, segitséget nyujtsanak, hogy az árnivó ujból kialakulhasson.

Ilyen értelemben ez már eddig is megvolt.

— De ha azt tüzzük ki feladatul, hogy ötmillió métermázsa buzát és egymillió métermázsa rozsot felvásároljunk, ennek keresztülvitelére hatalmas berendezés kell, melyet egyik napról a másikra megteremteni nem lehet. *Mert ha a kormány vállalná a feladatot, hogy monopóliumot csinál, megvásárolná és beraktározná az árut, de továbbadni nem tudná, az katasztrófát jelentene.*

Micsoda pénzügyi áldozatot jelentene ennek az ötmillió q buzának a jelenlegi árnál csak öt-hat pengővel magasabb áron való átvétele.

Huszonöt-harmincmillió pengőt kelene áldozni erre a célra. Honnan vegye ezt a kormány?

— Az ajánlott orvosszert elfogadhatatlannak tartom, mert megterheli az államot és olyan organizációt kiván, melyet hirtelen előteremteni nem lehet.

Megfontolásra ajánlom a pártnak azt a gondolatot, hogy nem lehet-e a boletta árát felemelni.

Ebben az esetben öntudatlanul megteremtődnének azok a bevételek, melyekre a pénügyminiszternek szüksége van, hogy bizonyos többletet juttathasson a gazdák javára.

Az adóhivatalban nyilván van tartva, kicsoda az, aki beszolgáltatta a bolettát és igy az illetőknek a további renumeráció kiadható.

— Nem azt kivánom, hogy ilyen irányban a párt állást foglaljon. Azért jöttünk ide, hogy ezt a kérdést felvessem: vajjon járható-e ez az ut?

Őszintén mondva, az agrárkrizis megoldását egyedül nemzeti eszközökel nem tartom lehetségesnek.

Amikor az egész világ az agrárkrizis alatt nyög, amikor azt látom, hogy e krizissel a fogyasztási és ipari krizis is együttjár, lehetetlen azt követelni, hogy a magyar kormány egyedül Magyarország 8 milliós lakosa körében oldja meg a gazdasági válságot.

— Olyan világkrizisről van szó, amellyel szemben csak bizonyos rendszabályok internacionális téren való alkalmazása segithet.

— Résztvettünk a keleteurópai agrárállamok konferenciáján, ott hozzászóltak bizonyos határozati javaslathoz, melyet Genfben tárgyaltak. Ezt a konferenciát továbbra is folytatni kivánjuk. — Genfben Schober szövetségi kancellár felvetette a regionális egyezmény gondolatát, ami annyit jelent, hogy bizonyos ipari és mezőgazdasági államok szoros összefogást igyekszenek egymásközött létesiteni azért, hogy az illető agrárállam a maga agrártermékeit, az illető ipari állam a maga cikkeit megfelelő piacra tudja vinni.

— Magyar kormány nem zárkózik el ilyen összefogás elől és keresni fogja a jövőben annak módját s lehetőségét elsősorban azokban az irányokban, ahol politikai ellenállás velünk szemben nem mutatkozik.

Ismétlem, hogy internacionális összefogás nélkül az agrárkrizist egyetlen államban sem lehet megoldani. A kormány kötelességének tartja, hogy ilyen eszközök utján is keresse az agrárkrizis megoldását.

A bajok orvoslásának m[illegible]i

— Azt kéri a határozati javaslat, hogy a kormány a gabonatőzsdén folyó játékokat sürgősen és erélyesen szabályozza meg. A törvényhozás ebben a kérdésben a fedezetlen határidőüzletet és strikt szabályokat állitott fel.

— Vállalom a felelősséget az ország előtt azért, hogy a kereskedelmi miniszter ur szigoruan fogja ellenőrizni, vajjon van-e ilyen játék vagy sem, és ha igen: árromboló hatása van-e vagy sem? Ha ilyen játék jelentkeznék, kötelességünknek tartjuk, hogy közbelépjünk.

— A határozati javaslat második pontja a buza drágulásának ellensulyozásának érdekében a közélelmezés organizálását kéri és az indokolatlan árdrágitás büntetését. Nem lehet az egyes városokban az e téren mutatkozó bajokat egy kaptafára huzni. Azt ajánlom hogy a nagyobb városokban, elsősorban a vidéki gócpontokon minélelőbb, a parlament összeülése után egy bizottság létesittessék, a melynek egyfelől az illető város, másfelől a kormány, azután a képviselőház kiküldöttei lennének tagjai. — Ez a bizottság állapitaná meg azokat az okokat, melyek a szóban lévő városokban a közélelmezés terén felmerülnek és drágitják az életet.

— E bizottságok lennének hivatva arra, hogy keresztülvihető javaslatokat tegyenek ugy a város adminisztrációjának, mint a kormánynak és

ilymódon a drágulást lehetetlenné tegyék.

A mezőgazdasági üzemanyag és a népies ruházati cikkek árának leszálitását illetően a kereskedelmi miniszter ur majd részletesen beszámol.

A kartelltörvény az ősz folyamán a Ház elé kerül.

— A határozati javaslat felszólitja a kormányt a hitel terén arra, hogy a bajokat orvosolja. Amint módjában van a kormánynak és a pénzügyminiszternek, hogy az adónál bizonyos halasztást adjon,

nincsen hatalmában az, hogy a pénzintézeteknél fennálló kamatoknál halasztást kérjen, vagy adjon. Csak arról lehet szó, hogy a végrehajtás eljárásait mérsékeljék.

Ezzel a kérdéssel a pénzügyminiszter foglalkozik és ősszel törvényjavaslattal jön a Ház elé.

— Azt hiszem, hogy a legközelebbi időben a pénzügyminiszter ur végrehajtási utasitása megjelenik, mely felvilágositással szolgál abban a tekintetben, hogy

a gabonajelzálog kölcsönök

érdekében milyen lépéseket tesz a kormány. A kereskedelmi miniszternek a jövő őszig körülbelül 31 millió pengő áll rendelkezésére abból a célból, hogy utépitési munkálatokat folytasson. Olyan összeg ez, amelynek segitségével, ahol nagyobb mértékben jelentkezik a munkahiány, hatékonyan lehet annak enyhitése érdekében közbelépni.

— Ami

az adórendszer átalakitására és reviziójára irányuló kérést illeti,

valamint a közmunkaváltság eltörlését és a házadó kivetési alapjának igazságosabb megálapitását, rövidesen csak annyit mondhatok, hogy általános adóreformot ma, olyan időkben, amikor az összes adók nehezen folynak be, amikor az első feladat a fenyegető veszély elháritása, keresztülvinni nem lehet. A közmunkaváltság ügyében a kereskedelmi miniszter ur az ősz folyamán külön törvényt terjeszt a Ház elé. A hátralékok behajtása terén nem lehet tovább menni a kiméletesség szempontjából. Az ősz folyamán külön törvényt terjesztünk a Ház elé erről is.

— Ennek kapcsán a borfogyasztási adó kulcsát leszállitja a kormány.

— A kisipari kérdések most már a takarékosság szempontjából is a kereskedelmi miniszter ügykörébe kerülnek, aki erre vonatkozólag programot dolgozott ki. A kormány tudatában van annak, hogy a falusi munkahiány megszüntetése érdekében mindent meg kell tenni.

— Végül a határozati javaslat mindezeknek a kérdéseknek a keresztülvitelére gazdasági tanács felállitását javasolja.

Azt hiszem, sok tanács van már és ujabb tanács kreálása ujabb fórumot jelent, ami megnehezíti a gyors lebonyolitást.

Nem ajánlom, de nem is ellenzem. Mindennek azonban gyakorlati célját nem látom. E pártnak csak akkor lehet követeléseket szabni, ha biztosan tudja, hogy összeegyeztethető mindazon szempontokkal, melyeket egy felelős kormánynak szem előtt kell tartani. Arra kérjük a pártot, hogy a követelések felállitásánál legyen óvatos, inkább sürgesse a kormány részéről beigért kivánalmak teljesitését.

— Ez az a feladat, amely a pártot a közönség előtt népszerüvé teheti, legalább az előtt a közönség előtt, mely a közgazdasági kérdésekkel komolyan foglalkozik.

A miniszterelnök szavait hosszan tartó éljenzéssel és tapssal fogadták.

Több felszólalás után **Bud** miniszter bejelentette, hogy nagy

akciót készitenek elő a falusi lakosságnak olcsó ruhával és cipővel való ellátására. Az akció révén az ipar is jelentős munkához jut.

Bethlen miniszterelnök még egyszer felszólalt s óva intett attól, hogy a mezőgazdaság és az ipar között ellentéteket szitsanak. Bármennyire is érthető a gazdák felzudulása az ipari árak miatt, meg kell gondolni, hogy az ipar is nagyobb termelési költséggel dolgozik, mint a háboru előtt. Nem lehet erőszakosan beleavatkozni az iparcikkek árának kialakulásába.

Többek felszólalása után az értekezlet fél 10 órakor ért véget.

Tovább folytatódik az orosz dömping

A szovjet buzát, kopasztott baromfit nagy mennyiségben dob az európai piacra.

Zürich, október 8. Az orosz áruk exportja mind intenzivebbé válik s a világ minden számottevő piacán érezhetőbbé lesz. Legutóbb Franciaországba hajóztak be nagyobb gabonamennyiséget, de nem feledkeztek meg Svájcról sem, ahova az elmult hónapokban igen nagy mennyiségü árut exportáltak, ugy, hogy Svájcban a szovjet árubevitele hatalmas emelkedést mutat.

Juniusban a szovjet áruexportjának mennyisége Svájcban 33.000 kilogram volt, mig juliusban 218.000, augusztusban pedig 286.000 kilogramra emelkedett az export áruk mennyisége. 1930 első nyolc hónapjában összesen 650.000 kilogram szovjetárut szállitottak Svájcba. Különösen a buza- és a baromfi-behozatal emelkedett nagyobb mértékben s rövid idő alatt összesen 100.000 kilogram kopasztott csirkét dobtak a svájci piacra.

Rouen, okt. 8. A Vassilios Destounis görög gőzös, amely tegnap este kikötött a Szajna partján, 5000 tonna buzát hozott Oroszországból. A buzát itteni magtárakban helyezik el. A francia hatóságok megtiltották a buzának külön engedély nélkül való forgalomba hozatalát.

A legjobbat a legjutányosabban kapja!!

Vásznak, siffonok, damasztok

Világhirü gyártmányok
Nagy választék.

1831--- 931.

Kardos László

Debrecen
Kossuth-u. 9.

Egyszeri összehasonlitás meggyőzi

LENCSE

zsizsikmentes, nagyszemü termelőnél kapható 70, 80, 90 filléres áron 5 kg-os tételekben Vénkert, Domokos Lajos ucca 6.

LEGUJABB

A Ferencváros sulyos vereséget szenvedett Bécsben a Középeurópai Kupa középdöntőjében

Rapid—Ferencváros 5:1 (3:0).

Bécs, október 8. Szerdán délután 17 ezer néző előtt mérkőzött a Ferencváros a Középeurópai Kupa döntőjébe való bejutásért, a Rapid csapatával. A mérkőzést a Rapid csapata nyerte 5:1 arányban. A félidő 3:0 volt.

A mérkőzésnek a Rapid volt a favoritja, amely a legjobb embereit állította ki, mig a Ferencváros csapata Takács II. nélkül tartalékosan állott fel. Ennek ellenére technikai szempontból a Ferencváros mutatott szebb játékot. Sokat támadott és különösen a a szünet után több kitünő helyzetet dolgozott ki de a csatárok az osztrák kapu előtt lassuk és puhák voltak.

Ezzel szemben a Rapid minden egyes embere lelkesen és fáradhatatlanul küzdött és a kisméretü hütteldorfi pálya minden előnyét kitudta használni.

A magyarok tiszteletgólját a második félidő 24 percében Kohut lőtte.

A mérkőzést a dán Hansen vezette.

A középdöntőben a második mérkőzést Budapesten játszák. Ha a Ferencváros be akar jutni a Középeurópai Kupa döntőjébe, legalább öt gól differenciával kell győznie a Rapid felett.

ellen.

A
Triotron
csövek
és
hangszórók
világszerte felülmulják az eddigi összes gyártmányokat. Csillárok, rádió készülékek bemutatása, villamos felszerelési vállalat, müszerész mühely, irógép, varrógép, national kassa javitás és TRIOTRON gyártmányok egyedárusitása
Főüzlet: Csapó-u. 88. Horváth Testvéreknél Fióküzlet: Cegléd-u. 11

„A tisztviselők fizetésének leszállitásáról szó sincs"

Kozma Jenő és Ugron Gábor kijelentései. — Arról van szó, hogy az állam uj alkalmazottakat nem vesz fel.

Budapest, okt. 8. Az egységes községi és polgári párt intéző bizottsága szerdán este értekezletet tartott. *Kozma* Jenő elnök bejelentette, hogy

a tisztviselői fizetések leszállitása ügyében ma illetékes helyen azt a felvilágositást kapta, hogy a leszállitásról szó sincsen.

Ugron Gábor kijelentette a leghatározottabban, hogy

a tisztviselők fizetésének leszállitásáról szó sincs

és kormánykörökben ilyen tervvel nem foglalkoztak és minden erre vonatkozó hiresztelés csupán légből kapott hangulatkeltés.

Ellenben igaz az, hogy a kormány legközelebb azzal akar a tisztviselők helyzetén jelentékenyen javitani, hogy egyelőre az állam uj alkalmazottakat nem vesz fel és az igy elérhető megtakaritásokat kizárólag a tisztviselők fizetésének javitására kivánja és akarja forditani.

Az értekezlet megállapitotta, hogy a hiresztelésekre más célja nem lehetett, mint a tisztviselők nyugtalanitása.

*

A fenti tudósitást az éjszakai órákban kaptuk és ez megcáfolja azt az esti órákban érkezett értesülést, mely már arról is tud, hogy hány százalékkal csökkentenék a fizetéseket. A fentiekből nyilvánvaló, hogy a fizetéscsökkentésről szóló hirek koraiak voltak.

Mironescu alakit kormányt Romániában

Az erdélyi képviselők nem nyugodnak bele Maniu távozásába.

Bukarest, okt. 8. A király ma délelőtt megbizta Mironescut az uj kormány megalakitásával. Mironescu a megbizást elfogadta és az uj kabinet listáját holnap terjeszti a király elé. A király a kormány összeállitására vonatkozóan semmiféle kikötést nem tett és az uj kormány ismét teljesen a nemzeti parasztpárt tagjaiból fog megalakulni. A kormány tagjai között lesz: Mironescu miniszterelnök, Julian belügyminiszter, Vajda külügyminiszter, Mihalache földmüvelésügyi miniszter, Popovics pénzügyminiszter, Pondescu hadügyminiszter és Lugoseanu igazságügyminiszter.

Bukarest, okt. 8. Az erdélyi képviselők nem akarnak belenyugodni Maniu távozásába és azt állitják, hogy Erdélyt ezzel arcul csapták és elégtételt követelnek.

Ujabb két Zeppelin-óriást épittet az amerikai kormány

Washington, október 8. A tengerészeti miniszterium kedden este az R. 101. katasztrófával kapcsolatban hivatalos jelentést adott ki, mely szerint az angol léghajó pusztulásának nem lesz semmi kihatása a tengerészeti miniszterium léghajózási programmjának további kifejlesztésére. A tengerészeti miniszterium a legrövidebb időn belül ismét *megbizást ad két uj Zeppelin-óriás épitésére.*

Az amerikai kormány egyébként lényegesen meg fogja könnyiteni a héliumkivitelt. Az R 101 katasztrófája, mint ismeretes, azért öltött olyan nagy arányokat, mert az angol hatóságok nem tudtak amerikai héliumot kapni, Amerikában héliumkiviteli tilalom van.

BENISKE IMRÉT A FEHÉRGYARMATI JÁRÁSBIRÓSÁG ELNÖKÉVÉ NEVEZTÉK KI.

Budapest, okt. 8. **A kormányzó az igazságügyminiszter előterjesztésére Beniske Imre dr debreceni járásbirót a fehérgyarmati járásbiróság elnökévé nevezte ki.**

A cseh tenger

Georges Brandes, a világhirü dán mükritikus elbeszélése szerint egyszer hajón utazott és meg akarta állittatni a hajót, hogy kiszálljon. A vasmacskát kidobták és az egyre mélyebbre sülyedt a tengerbe. Egyszer csak kiderült, hogy a vasmacska folyton ereszkedik és még sem éri el a tenger fenekét. Erre a kapitány a fejére ütött és azt mondta: Nem is érhet itt feneket, hiszen az emberi ostobaság és rosszakarat tengerén járunk, ez pedig feneketlen mélységü.

Ez a példabeszéd juthat eszébe most annak, aki figyelmesen meghallgatja a cseh köztársasági elnök legutóbbi nyilatkozata körül folyó huzavonát.

Mikor az első jelentések hirül adták Massaryk elnök nyolcadik, vagy tizedik reviziós nyilatkozatát, nálunk mindenki fanyar mosollyal várta az ilyenkor szokásos cáfolatot, mely elmondja, hogy a jelentés nem igaz, mert az elnök nem is beszélt az ujságiróval, vagy ha beszélt, nem azt mondta, vagy ha azt mondotta, nem azt gondolta, vagy ha azt gondolta, nem ugy gondolta, vagy ha ugy gondolta, nem ugy akarta mondani és igy a végtelenségig. A cáfolat azonban most már nem ronthat azon a tényen, hogy a cseh köztársaság elnöke a jelenlegi helyzetet nem tartja véglegesnek, mert érzi, hogy a változtatás ideje ujra aktuálissá vált. Ilyenkor megszólal és nagy politikai multjának sulyával lenditeni akar a cseh kormányzás kátyuba rekedt szekerén.

Ámde a cseh kormányzás felelős tényezői ilyenkor mindig találnak valami más módot az elnök becsületes törekvéseinek elgáncsolására. Mikor az elnök szava elhangzik, felzudul az a cseh tenger, amelynek létezéséről eddig ugylátszik Shakespeare és Brandes tudott és viharos háborgásával elhallgattatni igyekszik az elnök komoly és okos szavát. Pedig tudhatnák, hogy a mai Csehország keletkezését jelenlegi elnöküknek köszönhetik, akinek nevét és tudományát világszerte elismerték. Ha már most ez a nagy érdemeket szerzett politikus maga is megállapitja, hogy a jelenlegi határok fenntartása lehetetlen és az igazságtalanság alapjára épitett államrendszer nem maradhat fenn tartósan, ha maga is érzi, hogy mondvacsinált szezonállamuk minden eresztékében recseg, akkor a cseh politikának is előbb-utóbb el kell érkeznie ahhoz a fordulóponthoz, amelyre már köztársasági elnökük megérkezett.

Azonban ahelyett, hogy ez megtörténnék, azt látjuk és halljuk, hogy egyik magyarázat a másikat éri és egyik többet követel tőlünk, mint a másik. A hivatalos cseh kormányjelentések szerint a cseh kormány nem adni akar, hanem még tőlünk követel. A határrendezés szerintük nem történhet egyoldaluan, hanem a cseh határok további kitolása esetén történhetne meg. Ezek a követelések csakis a csehek határt nem ismerő és feneketlen mélységü tengerén vetődhetnek fel. Ezek olyan gondolatok, melyeknek igazolására még csak megközelithetőleg sem lehet komoly indokolást találni.

A magyar területeken elszórtan élő tót telepekre tesznek félreismerhetetlen célzásokat a csehek, de arra nem is gondolnak, hogy az itt élő tótok lélekszáma *tizszeresen alulmarad* a velük együttélő magyarok számának. A csehek arra sem gondolnak, hogy ha már a történelmi, néprajzi, földrajzi és gazdasági viszonyokat semmibe is veszik, végre talán illenék a népek felszabaditása ugynevezett bajnokaihoz, hogy megkérdezzék a népet népszavazás utján, hogy hova akarnak tartozni. Népszavazástól kellene függővé tenni a cseh követelések megvalósitását. Ebben az esetben azonban ennek a népszavazásnak ki kell terjednie az egész Felvidékre.

Sodrony ágybetétet
legjobb minőséget készit
Neumann Pétertia utca 17.

Megállapitották a téglavetőbeli telkek végleges árát

Az eredeti árakat 40 százalékkal csökkentették.

Mint ismeretes, a városi törvényhatósági bizottság közgyülésén dr Vásáry István polgármester azt a javaslatot tette, hogy a Téglavetőben az ottani lakosok által elfoglalt parcellák árát egészen olcsó áron, még pedig átlagban 1.50 pengőben szabják meg.

A közgyülés ezt a javaslatot egyhangulag el is fogadta. Ennek volt a következménye az, hogy egy szükkörü bizottság ült össze, hogy megállapitsa a telkeknek most már végleges árát, még pedig méltányosság szerint ugy, hogy mindenki a telek helyzetének megfelelően többet vagy kevesebbet fizessen. Magától értetődik ugyanis, hogy a saroktelek ott is többet ér, mint a hátrébb esők.

A bizottság tagjai dr Fényes Jenő ügyvéd, Rozgonyi Dezső és Tóth Lajos törvényhatósági bizottsági tagok voltak, akik dr Sallayval együtt limitálták meg a telkek értékét. A bizottság beható tanulmány és kellő megfontolás után arra az álláspontra helyezkedett, hogy az átlagos 1.50 pengős ár szemelőtt tartásával a következő árleszállitást hajtja végre:

A régen 1.80 P-ben megállapitott ár helyett 1 pengőt;

2 pengő helyett 1.20 pengőt;

2.50 pengő helyett 1.40 pengőt;

3 pengő helyett 1.80 pengőt;

3.50 pengő helyett 2.20 pengőt fizetnek azok a telkek, melyek sarkon feküsznek, viszont azokat a 3.50 pengős telkeket, melyek nem sarkon feküsznek, 1.80 pengőre mérsékelték.

Ilyenformán átlagban 40 százalékkal olcsóbbak lettek ezek a telkek, mint ahogy eredetileg tervezték?

A város itt most 393 parcellát ad el.

Tervek és hiresztelések a tisztviselői fizetések leszállitásáról

Az alsó kategóriáknál nem lenne csökkentés, a középsőknél 5, mig a legmagasabb fokozatoknál 15 százalék lenne a csökkentés. — A Kansz. álláspontja a csök kentési tervekkel kapcsolatban.

Napok óta különböző hirek jelentek meg a tisztviselői fizetések leszállitásáról. Meg lehet állapitani, hogy egyelőre csak tervekről van szó és döntés még semmilyen irányban nem történt. Egyelőre ugy áll a dolog, hogy a pénzügyminiszter utasitást kapott arra — hogy a legalaposabb számitásokat eszközölje a redukció megvalósitása dolgában és igyekezzék egyéb módokon is megtakaritásokat eszközölni, igy a hivataloknak esetleges megszüntetése vagy összevonása, állások megszüntetése és más eszközök utján is.

Ujabb létszámapasztás gondolatát a kormány elvetette.

Eleinte a legkomolyabban szó volt arról, hogy lineális leszállitásokat eszközölnek, vagyis az egész vonalon egyforma százalékos kulcs szerint történnék a redukció.

Az eddigi számitások alapján azonban **a kormány a lineális leszállitást elejtette.** — A kormány tagjai közül többen annak a felfogásuknak adtak kifejezést, hogy ha már a német példát követik, ugy a legalsóbb kategóriáknál az illetményekhez hozzányulni nem lehet, mert ezek a kategóriák, éppen csak hogy valamiképpen elérték a létminimumot, de még mindig a békebeli illetmények 75 százalékánál tartanak.

A VIII. fizetési osztálytól az V. fizetési osztályig körülbelől 5 százalék lenne a leszállitás, — mig a IV-től I-ig fizetési osztályokban a leszállitás jóval magasabb kulcs szerint történnék.

Körülbelől 15—20 százalékos fizetésredukció állna be a miniszterelnöknél és a minisztereknél, valamint a legfőbb állami számvevőszék elnökénél, a kabinetiroda főnökénél, az államtitkároknál, a legfőbb állami számszék alelnökénél, a kabinetiroda helyettes főnökénél, rendkivüli követeknél, helyettes államtitkároknál, országgyülési elnöki főtanácsosoknál, I. osztályu főkonzuloknál, Budapest főpolgármesterénél, a székesfőváros főkapitányánál, a dohányjövedéki központi igazgatójánál, a biztositó magánvállalatok főigazgatójánál, a központi statisztikai hivatal igazgatójánál, a posta vezérigazgatójának és a postatakarékpénztár vezérigazgatójának illetményeiben.

A tanácskozások abban az irányban folynak, hogy mikor léptessék életbe a redukciót. Lehetséges, hogy ez már **most november elsején** megtörténik, de nem lehetetlen, hogy csak a jövő év első hónapjaiban. Mindenesetre a redukcióhoz törvényhozási intézkedés szükséges, az erre vonatkozó javaslatot a kormány a parlament összeülése után nyomban benyujtja.

*

Dr Javornitzky Jenő, a Kansz vezértitkára a következőket jelentette ki:

— Eddig illetékes helyről olyan kijelentések hangzottak el, hogy redukcióról nincs szó. Most beszélnek a redukcióról. Mi ujból keressük az érintkezést az illetékes tényezőkkel.

— Őszintén szólva nem tudjuk elhinni, hogy a kormány ilyen mélyreható intézkedéseket tervez. A német birodalomban megtehették ezt, mert ott jóval kedvezőbben vanak dotálva a tisztviselők, *a német közalkalmazottak nem áldoztak annyit, mint a magyarok.* A háboru utáni időkben sokkal kedvezőbb helyzetbe kerültek a német közalkalmazottak, mint a mieink. A háboru után négymilliárd aryankorona az az áldozat, amelyet a tisztviselői kar azáltal hozott, hogy a békeviszonylatnál jóval alacsonyabb illetményeket élvez. Ha figyelembe vesszük, hogy a XI. fizetési osztályban még mindig csak 144, a X-ben 170, a IX-ben pedig 200 pengő körül mozognak a fizetések, ugy fogalmat alkothatunk magunknak arról a sulyos helyzetről, amelyben a magyar közalkalmazottak kara él. A lakáspénzekre majdnem minden kategóriában ráfizetnek a tisztviselők, nehány kategória pedig teljesen le van rongyolódva. A munka rovására megy minden fizetésleszállitás.

— A társadalmi áramlatok befolyása is erősebben érezteti káros hatását az ilyen intézkedések nyomán. A KANSz mindent el fog követni, hogy az illetékes tényezőket rábirja annak a belátására, hogy ilyen intézkedéseket a mai nehéz időkben nem lehet végrehajtani. Sulyos veszedelmek származhatnak abból, ha az amugy is szükre szabott és a békeparitásnak alig 75 százalékát kitevő tisztviselői fizetéseket most lecsökkentik.

Székelyhidi Béla álmosdi lelkész lett az érmelléki egyházmegye esperese

Az érmelléki egyházmegye közgyülése Debrecenben.

Az érmelléki református egyházmegye Pappszász József főgondnok és Bán István h. esperes elnöklése mellett **tegnap reggel** kilenc órakor tartotta meg esperesválasztó közgyülését Debrecenben az egyház tanácstermében.

Bán István magasszárnyalásu imája után Pappszász főgondnok tartott megnyitó beszédet, majd a szavazatszámláló bizottság terjesztette elő jelentését.

Dr Benkő Géza hajdumegyei tisztifőügyész, az egyházmegye világi jegyzője az esperesválasztás eredményét ismertette, amelynek következtében Székelyhidi Béla álmosdi lelkész került az egyházmegye élére.

A közgyülés a bejelentést tudomásul vette és elhatározták, hogy az uj esperest küldöttségileg hivják meg.

Lelkes éljenzés és meleg ováció fogadta a terembe lépő esperest, akit Papszász József főgondnok szép és tartalmas beszéddel üdvözölt. Felajánlotta segitő jobbkezét az esperesnek az egyház érdekében kifejtendő munkájához.

Ezután az egyházmegyei lelkészegyesület, majd a tanitótestület üdvözölte az uj esperest.

Székelyhidy Béla esperes körvonalazta válaszában célkitüzéseit, — kifejtette, hogy a történelmi kálvinizmusnak rendithetetlen hive és minden erejét, munkaképességét az egyházmegye szolgálatára ajánlja fel.

A székfoglaló beszédet őszinte ovációval fogadták és melegen ünnepelték Székelyhidy Bélát, aki egyébként Debrecenben volt theológus, még csak 45 éves, tetterős férfiu, aki nemcsak nagy szónok, hanem kiváló szervező erő is. Megválasztása az egyházmegyére nézve határozottan nyereség.

Leütötte a fogházőrt egy rab és villamoson el akart menekülni

Izgalmas üldözés Budapest utcáin.

Budapestről jelentik: Izgalmas hajsza volt szerdán délelőtt Budapesten. A Markó-utcai fogházban van Gál Lajos, mert haláltokozó sulyos testisértés miatt nyomozás folyik ellene. Gál Lajost egy lopási ügyből kifolyólag két hónapi fogházra itélték s ezt a jogerős itéletet szerdán délelőtt hirdette ki a büntetőjárásbiróság. — Az itélethirdetésre Kiss István fogházőr elővezette Gál Lajost, aki egy óvatlan pillanatban **nekiugrott a fogházőrnek és rettenetes erejü ütést mért a fejére** s azután menekülni próbált. Gál Lajos hamarosan felugrott egy 61-es villamosra, amely éppen ott haladt el a Markó-utca és Szemere-utca sarkán, a vezető azonban felismerte a helyzetet és lefékezte a kocsit. A vezető megpróbálta Gál Lajost lefogni, hogy átadja az üldözőknek, a szökevény fogoly azonban a vezetőt is megtámadta, hatalmasan mellbevágta, leugrott a villamosról és ujból futásnak eredt. — A Klotild-utcában egy postás utját állta, és egy jólirányzott ütéssel leteritette, mire a fogházőrök is odaérve, megbilincselték és beszállitották a Markó-utca fogházba.

Kiss István fogházőrt közben a mentők részesitették első segélyben, a fején azonban oly sulyos sérülést szenvedett, hogy be kellett szállitani a Rókus-kórházba. Gál Lajos kezében találtak ugyan elfogatásakor egy darab fát, a fadarab azonban nem volt véres, ugy hogy ezideig nem tisztázódott — hogy a fogházőr mitől szenvedte a felette sulyos sérülést. Kiss István, aki magyarázatot adhatott volna sérüléseinek körülményeiről, az ütés erejétől nemcsak elalélt, hanem, ha csak időlegesen is, de elvesztette emlékezőképességét és igy az eset egyetlen részletére sem tud visszaemlékezni.

Gál Lajos ellen természetesen nyomban megindult az ujabb büncselekményéért a bünvádi eljárás s azonkivül fegyelmi megtorlásban is részesül.

Szép jó olcsó KEZTYÜK csak Schönnél Debreczen, Piac-u. 14. (Csapó-u. sarok)

A SINGER VARRÓGÉPEK ezután A LEGJOBBAK!

Impozáns részvét mellett folyt le dr Serly Jenő temetése

A debreceni uri társadalom igaz és mély részvéte mellett folyt le dr. Serly Jenő táblabiró, törvényszéki tanácselnök temetése szerdán délelőtt, a klinikai telep ravatalozó termében. Délelőtt tiz órára hatalmas közönség gyült egybe a gyászszertartásra, ugy, hogy a ravatalozó terem nem is tudta a gyaszolókat befogadni, még a terrasz is zsufolva volt.

A gyászolók seregében impozáns tömegben volt képviselve a debreceni birói és ügyészi kar. Ott láttuk Olchváry Zoltán táblai elnök, dr. Kesserü Lajos törvényszéki elnök, dr. Mező Sándor ügyészségi elnök és Demjanovich Miklós járásbirósági elnök vezetése alatt a tábla, törvényszék, ügyészség és járásbiróság teljes birói és jegyzői karát, a debreceni ügyvédség számos előkelő tagját, dr. Vargha Elemér polgármesterhelyettest, dr. Kazinczy Gábor és Tóth Aurél ny. kuriai birákat, Sesztina Jenő kormányfőtanácsost és a debreceni társadalom sok más, számottevő tényezőjét.

A gyászszertartást dr. Lindenberger János püspöki helynök végezte fényes papi segédlettel. Azután dr. Rézler Ervin, törvényszéki tanácselnök állt a ravatal mellé és a meghatottságtól elfogódott hangon a következő bucsubeszédet mondotta:

— Váratlan elmulásod — mondta többek között — a magyar birák életében oly gyakran ismétlődő jelenség. Az igazságszolgáltatás nehéz, lelket és fizikumot ölő munkáját teljesitetted Te is az utólsó napig. Még halálod előtti napon is itélőszékedben szolgáltattad az igazságot és birói székedben ülve, nem tudtad, hogy milyen közel állsz már egy nálunk sokkal magasabb birói itélőszékhez. Utólsó lehelletedig dolgoztál, Juszticia hüséges szolgája voltál, fizikumodat tuleröltetve, szived utólsó dobbanásáig fáradtál a magyar biró nemes, de küzdelmes hivatásának teljesitésében. Munkás, dolgos, lelkiismeretes, ember- és lélekismerő, igaz biró voltál. A legsulyosabb problémákat, a legnehezebb eseteket nyugodtan bizták Rád felebbvalóid; tudták, hogy a mély tudás, nyugodt körültekintés, emberismeret, a lelkiismeretességnek legmagasabb foka és egyéb erényeid mellett a Te szádon kiröppenő itélet a szintiszta igazságot, az elképzelhető legkristálytisztább eszményi igazságot fogja tartalmazni.

Szerény és nemes egyéniséged az emberi erények egész tárházát rejtette magában. Nehéz megállapitani, hogy az emberi nemes tulajdonságok közül melyik volt Benned a legjobban kifejlődve, mert szeretted embertársaidat, szerettél bennünket, kollégáidat és a barátaidat, igaz, őszinte, nyilt ragaszkodással. Igazságos, szeretetreméltó voltál, mindenkivel szemben megértő. Az erényeket nagyrabecsülted, a hibákat ostoroztad, de magad a kollégáiddal és az embertársaiddal való érintkezésben mindig a tiszta erköles, az erény és szeretet utján jártál. Az emberi becsületről, becsületességről, a férfiui és emberi erényekről a legtisztább fogalmaid voltak és ez életed minden megnyilvánulásában kiviláglott. Boldog volt, aki társaságodba került. Boldog volt, aki magát barátodnak mondhatta. Harag, neheztelés távol állott tőled mindenkor és mindenki irányában. A nagy szeretet az emberek irányában, a páratlanul jó és igazságos sziv és a nemes és vallásos lélek, amely Benned oly nemesen dobogott, tette lehetővé Neked, hogy az igazságszolgáltatás nehéz munkáját elismeréstreméltóan végezhetted. Emlékedet, mint igaz, jó birónak az emlékét fogják megőrizni azok, akik müködésednek szemlélői és birálói voltak. Időelőtti, váratlan kidőléseddel fájdalmas veszteséget, nagy ürt hagytál magad után s fájdalmas nekünk, hogy munkás, dolgos életed nyomán nem adatott meg Neked a megérdemelt, munka után járó, nyugodt pihenő. Három évtizednek nehéz munkája után idő előtt kellett Neked az élet porondjáról eltávoznod, pedig még sokáig közöttünk kellett volna maradnod, az igazságszolgáltatásnak még sokáig értékes munkása lehettél volna.

Bucsuzunk Tőled, kedves barátunk, szeretett kartársunk, mielőtt elindulsz arra az utra, amely innen a ravataltól Téged őseid nyugvóhelyére visz, arra a földre, amelyet ezelőtt majdnem tiz évvel jobb reménységek között ugy hagytál ott, hogy oda még, mint szabad magyar földre, fogsz ismét visszatérhetni. Sajnos, hogy a gyász sötét éjszakája kisér vissza, nemes szivedet kihülve viszik vissza abba a városba, amelynek elvesztésén életedben annyit keseregtél és amelynek felszabadult állapotban való viszontlátásáért igaz, mély vallásossággal és Isten-félelemmel eltelt nemes lelked oly mélységes Isten iránti hittel és bizakodással hően vágyódott és reménykedett. — A Mindenható adja meg Neked az örök nyugodalmat. Isten veled!

A gyászbeszéd elhangzása után a Gebauer temetkezési vállalat emberei a koporsót a hullaszállitó autóra tették, amelynek tetejét magasan elboritották a koszoruk. A gyászoló közönség körülállta az autót és levett kalappal, mélyen meghatva, halálos csöndben várta meg, mig az autó elindult.

Nagykárolyba szállitották a koporsót, ahol tegnap, ujbóli beszentelés után, az otatni családi sirboltban helyezték örök nyugalomra.

A gyászolók tömege Serly Jenő temetésén.

A koporsót az autóba emelik.

Én is Philips rádiót veszek!..

Minőség, jótállás, részlet, service.

PHILIPS RADIO

az uj ujlaki pala

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA FELÜLMÚLHATATLAN

„NAGYBÁTONY-UJLAKI" EGYESÜLT IPARMŰVEK R.T. BUDAPEST V. VILMOS-CSÁSZÁR-ÚT 32.

Képviselők: **Grósz József** fakereskedő, Debrecen; **Lukács Vilmos és Testvére** tetőfedő vállalata; **Engel Bence** fakereskedő, Vámospércs; **Farkas Béla** fakereskedő Alsójózsa; **Mayer Sámuel** fakereskedő, Nádudvar.

X Lebilincselően érdekes háboru regény a „Katonadolog" Ára 80 fillér. Kapható a könyvkereskedésekben.

Idb. PÁSZTOR GYULÁNÉ vaskereskedésében, Csapó-u. 15. sz.

Edények, konyhák,

edények, konyhák, kályhák, vasáruk legolcsóbban kaphatók.

Mozgószinházak müsora

Apolló:

Pénteken, szombaton, vasárnap, október 10. 11 és 12-én:

1. **A prairik kalóza.**
   Filmdráma, 8 felvonásban. A főszerepben: Rex, a csodaló és Hoot Gibson.
2. **Haláltanya.**
   Vadnyugati történet, 8 felvonásban. A főszerepekben: Tim Mc Coy és Dorothy Dwan.

Vasárnap délelőtt 11 órakor:

Ifjuságí előadás.
30—40 filléres helyárakkal.

Uránia:

Ma háromnegyed 5 háromnegyed 7 és 9 órakor:
Csak 16 éven felülieknek!

KÉK ANGYAL.

Az UFA legnagyobb hangos drámája. Végig magyar feliratokkal, 16 felvonásban. Főszerepekben: **Emil Jannings** és **Marlene Dietrich.**

Kisérő: **Hangos burleszk.**

Vasárnap 3-kor mérsékelt helyáru előadás.
Ifjuságí előadás nincsen!

Vigszinház:

Csütörtökön 9-én, pénteken 10-én:

1. **Jégbehütött boxbajnokok.**
   Kacagtató filmjáték. A főszerepekben: Zoro és Huru.
2. **A titokzatos futár.**
   Társadalmi dráma, 14 felvonásban. Főszereplők: Ivan Mosjoukine és Lil Dagover.

Előadások: fél 7 és fél 9 órakor.

A városok kongresszusa

Olcsó hitelt kérnek a szükségmunkákra. — A városok és a békebiróság. — A kartelekről.

Budapest, okt. 8. A magyar városok országos kongresszusának állandó bizottsága Sipőcz Jenő polgármester elnöklete mellett tartotta a központi városháza tanácstermében őszi ülését. Sipőcz elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg Vass József miniszter elhunytáról.

A polgármesterek ezután behatóan foglalkoztak a munkahiány csökkentése érdekében szükségesnek mutatkozó teendőkkel. Minden városnak megvan e tekintetben a maga külön programja, de sajnos, a legtöbb városban hiányzik az ehhez szükséges pénzügyi fedezet. Elhatározták tehát, hogy sürgősen felkérik a pénzügyminisztert, hogy a közmunkákhoz szükséges pénzösszegnek a belföldi pénzintézetektől való megszerzése végett jöjjön a városok támogatására. Különösen azt kérik a városok, a pénzügyminiszter támogassa azt a törekvésüket, hogy a Nemzeti Bank nyujtson mérsékelt hitelt a városoknak.

Részletesen foglalkoztak a polgármesterek az igazságügyminiszternek a békebiráskodásról szóló törvényjavaslattervezetével is. Arra kérik a városok a kormányt, hogy a békebiróság reformjával járó személyi és dologi kiadásokat az igazságügyi tárca fedezze vagy pedig ezekben a perekben a városi bélyegek használatát rendelje el.

A kereskedelemügyi miniszter felhivta a kongresszust, hogy a kartelltörvényjavaslat tárgyában terjessze elő észrevételeit. Beható tanácskozás után a kongresszus helyesli, hogy a kormány egyrészt a kartellmegállapodást lehetővé teszi és azt törvényes védelemben részesiti, másrészt a kartellek közérdekellenes magatartását törvénnyel szándékozik szabályozni. A törvényjavaslatot oly módon kivánja a kongresszus módositani, hogy mindennemü megállapodást, amely az árucikkek termelésére, forgalombahozására, vagy árszabására vonatkozik, irásba kell foglalni és büntetőjogi következmények terhe mellett a kartellbiróságnak, nem pedig a szabadalmi biróságnak bemutatni, már csak az ügykezelés egyszerüsitése végett is. A törvény kijátszóira nem tartják elégségesnek a pénzbirságot, hanem a szabadságvesztés büntetés alkalmazását is szükségesnek vélik.

Második tatárjárás Erdélyben

Arad, október 8. Averescu tábornagy pártjának, a román néppártnak erdélyi tagozata legutóbb Tótváradon nagygyülést tartott, amelyen valamennyi szónok a legnagyobb elkeseredéssel nyilatkozott a vigasztalan erdélyi gazdasági viszonyokról. A legnagyobb hatással Goldis László, volt kultuszminiszter beszélt, aki többek között kijelentette, hogy a gazdasági bajok egyik forrása a lei stabilizációja, mert ennek következménye volt az ország pénzmennyiségének megcsappanása. Teljesen elviselhetetlen a helyzet az adózás tekintetében. A tatárjárás idejében sem volt olyan nagy a szegénység és a nyomor az országban, mint most, de még akkor sem lehetett olyan erőszakos a végrehajtók uralma, hogy a lakosság utólsó párnáját s gazdasági felszerelését kényelen odaadni a kincstárnak.

Tűzpróba

Kétségtelen, hogy Szent Imre magyar herceg 900 éves jubileuma, mint az egész magyarságnak nemzeti ünnepe, olyan hatalmas hullámokat vert fel a földkerekség minden pontján, hogy ezért a grandiózus megmozdulásért hálát adhatunk a jóságos Isten mindenható erejének. Alvó szivek ébredtek fel, szunnyadó érzések keltek szárnyra és forrtak egybe, soha el nem választható egésszé. Aki nem jöhetett el, odaült rádiója mellé és gondolatban együtt érzett velünk.

Jól esett látni az idegenek hatalmas táborát, akik eddig rólunk vajmi keveset, vagy egyáltalán semmit se tudtak s mint megértő jó barátok távoztak el körünkből, magukkal vive egy sorsüldözött nemzet mélységes fájdalmát.

És én mégis nem ezekre, hanem szegény, elszakitott véreinkre figyeltem aggódó szivvel; lesve, várva az érkező hireket. Lelkem teljesen meg nyugodott, amikor részint a levelek sokaságából, részint az ünnepi aktus egyes momentumaiból arról győződtem meg, hogy ők, dacára a hosszu szenvedésnek: testestől-lelkestől magyarok.

Egyik székely atyánkfia, egy csöndes, nyári estén, amint körülülték az eperfa alatt a nagy, kerek kőasztalt, igen nagyot mondott. Olyan nagyot, hogy percekig a család szóhoz se juthatott. Mikor az első izgalmak kissé lecsillapodtak, a családfő ujra megismételte:

— Ugy bizony, elmegyünk mi is, nogy még egyszer láthassam szép Magyarországot és annak tündérkirálynőjét, a gyönyörüséges fővárosát: Budapestet.

Hetek, napok — bármilyen lassan — teltek, multak. Egyszer elérkezett az utólsó nap is. A család felszedelőzködött s kipirult arccal, lázas izgalommal indult, a hosszu, nagy utnak.

Ment, döcögött a vonat. A mozdony két piros szeme messze bevilágitott a sötét éjszakába. Fényes nappal értek a határszélre. Egész éjjel egy percig se hunyták le szemeiket, egy se aludt. A nap diadalmasan mosolygott s sziporkázó aranykévéket szórt le a sorompóra, amely mellett, egy magas póznán büszkén lengett a magyar trikolor....

A családfő némán, megilletődve nézi immár egy évtized óta nem látott, drága szineket. Majd lassan, szótlanul magához inti kis családját. Mialatt rámutat a zászlóra, szeméből alágördülő könnyek között csak annyit mondhatott:

— Nézzétek, ez.

*

Budapest minden részén találkoztunk elszakitott véreinkkel, akik mindent látni akartak. De a legtöbb a monumentális hősök emlékmüvéhez zarándokolt, hogy egy forró imát mondhasson el.

Egyszer egy egészen fiatal, feltünően csinosan öltözött, előkelő hölgy került az emlékmühöz.

Nézi, nézi sokáig... Összekulcsolt kézzel, mély áhitattal imádkozik.... Imája végén térdre roskadt és felcsukló zokogás között csókolta a puszta, hideg követ...

A mozdulatlanul álló rendőr szivében is megmozdult a nagy fájdalom láttán valami. Odalépett a hölgyhöz s igyekezett vigasztalni az ő egyszerü, de jóságos szavaival. — Majd a végén tisztelettel jesen megjegyzi:

— Bizony a kisasszony sokat veszithetett, mert ilyen mély fájdalmat csak az érezhet.

A hölgy, kinek sötét, szép fekete szeméből iszonyatos fájdalom tükröződött, ránéz a rendőrre s alig hallhatóan lehelli:

— Kassáról jöttem.

— — — — — — —

Kevés, de nagyjelentőségü szavak. Soha, semmivel meg nem fizethető drága kincsek, melyek igaz tanuságot tesznek magyar mivoltukról.

Mikházi

Darida Szabó Imrénét 15 évi fegyházra itélték

Leányait 10—10 évi fegyházzal sujtotta.

Kecskemét, október 8. Darida Szabó Imre meggyilkolása ügyében ma délelőtt tanukat hallgatott ki a törvényszék. Az első tanu Szarvas András dr főorvos volt, aki azt vallotta, hogy hosszabb ideig orvosa volt a családnak. D. Szabónak sulyos szervi szivbaja volt, felesége pedig nagymértékben ideges. Kinces rendőrkapitány vallomása szerint Szabóné többször járt nála, kérte, vegyék el férjétől a fegyvert, mert iszákos ember, lelövéssel fenyegeti őket és ki akarja fosztani vagyonukból.

Polyák Antal vallja, hogy Szabó neki többször panaszkodott, hogy nincs biztonságban az élete a családja körében.

A másodrendü vádlott Holik Sándorné férje nem kivánt vallomást tenni felesége ellen. A többi tanu arról tett vallomást, hogy Szabó rosszul bánt családjával, többször látták, hogy Vargánénak élelmiszert vitt.

A biróság délelőtt 11 óra után befejezte a tanukihallgatásokat. A védő inditványozta, hogy Szabónét szállitsák elmegyógyintézetbe és elmeállapotát vizsgálják meg. A biróság az inditványt rövid tanácskozás után elutasitotta.

Ezután Dékány Pál ügyész mondotta el vádbeszédét és a vádlottakra a legszigorubb büntetés kiszabását kérte, majd a vádlottak három védője mondotta el egymás után védőbeszédét.

A biróság egy órakor hirdette ki az itéletét, amelyben ugy a földbirtokos feleségét, Darida Szabó Imrénét, mint két leányát szándékos emberölés büntettében bünösnek mondotta ki és Darida Szabó Imrénét 15 évi fegyházra, leányait Holik Sándorné született Szabó Máriát és Szabó Rozáliát fejenként 10 évi fegyházra itélte el.

Az itélet ellen ugy az ügyész, mint a védők felebbeztek.

Mély gyászban fogadta London az R 101. halottait

London, október 8. Megható, mély gyászban fogadta Anglia az R. 101. halottait. Két torpedóromboló szállitotta francia földről az áldozatok koporsóit hazájukba. Az átkelés a La Manche csatornán rendkivül viharos volt s az egyik hadihajó csavartörést is szenvedett, ugy hogy a koporsókat át kellett szállitani a másik torpedórombolóra, a „Tempest"-re.

A doveri kikötőben ezrek várták mélységes csendben a hajót. Szitáló esőben futott be a „Tempest". Fedélzetét virágerdő boritotta, lobogója félárbócra volt eresztve. A tomboló vihar igen megnehezitette a kikötést s csak harmadszori kisérletre sikerült a torpedóromboló nak kikötni. Az angol légi haderő kivonult osztaga katonai tisztelgéssel fogadta a hajót, majd emelő daruval átrakták a koporsókat a különvonatnak biborvörössel kárpitozott vagónjába, amely a háboruban is a hősihalottakat szállitotta. A mozdony homlokzatát óriási babérkoszoru diszitette s a tisztelgő kürtjel hangjai mellett indult el lassan a halottak vonata London felé.

A londoni Viktoria-állomáson a késő éjjeli órák ellenére tizezrekre menő tömeg gyült össze. Ott volt MacDonald miniszterelnök, a miniszterinmok képviselői s az áldozatok hozzátartozóinak gyászruhás csoportja.

Kalaplevéve, néma hódolattal fogadta a tömeg a hajnali órákban beérkező vonatot. MacDonald miniszterelnök némán, lehajtott fejjel állt a hazatérő halottak koporsói előtt. A nyomasztó csendet csak a feltörő zokogás törte meg. Ott állt a halottak vagonja előtt még egy másik kis csoport is: az angol léghajómüveknek azok az alkalmazottai, akiket eredetileg szintén be akartak sorozni az R 101. legénységébe, akiket azonban az utolsó percekben rendeltek vissza.

Megrenditő volt London találkozása Anglia halott fiaival.

A vonat befutása után először három ember szállt ki az első kocsiból. Leech, Bell és Binks. Akik megmenekültek. Percekig tartott a gyász néma, megilletődött csendje. Csak a mozdony pöfögése és a diszőrség tisztjeinek vezényszava törte meg a tizezrek hallgatását. És ujra, meg ujra feltört a zokogás, amint egyenkint leemelték az angol lobogóval boritott koporsókat.

A légi haderő 6—6 tisztje vitte a koporsókat a kápolnává átalakitott állomási előcsarnokba, ahol felravatalozták a 24 koporsót.

Az áldozatok holttesteit később a Westminster hallban ravatalozták fel, majd szombaton Cardingtonba, a temetés szinhelyére szállitják.

LENCSE

zsizsikmentes, nagyszemü termelőnél kapható 70, 80, 90 filléres áron 5 kg-os tételekben Vénkert. Domokos Laios ucca 6.

Az osztrák Heimwehr külön indul a választási harcba

Bécs, október 8. A lapok jelentése szerint az osztrák Heimwehralakulatok szövetségi vezetőségének tegnapi ülésén egyhangulag elhatározták, hogy önállóan, a parlamenti pártokhoz való csatlakozás nélkül indulnak a választási harcba. Az esetleg már létrejött megállapodásokat érvényteleneknek kell kijelenteni. Az alakulóban levő nacionálista blokk — hir szerint — mindenütt ellenjelölteket állit a Heimwehr-blokkal szemben, amely ellen azért veszi fel a harcot, mert a Heimwehr hütlen lett pártonfelüli álláspontjához. Másrészről arról beszélnek, hogy tárgyalások folynak a Heimwehr és a német Hitler-párt között, amelyek azonban eddig nem vezettek eredményre.

Bécs, október 8. A lapok jelentése szerint a Heimwehr által Linzben rendezett népgyülésen Starhemberg herceg miniszter többek közt a következőket jelentette ki: „Mint a Heimwehr-mozgalom felelős vezetője, kijelentem, hogy elvből nem akarunk erőszakosan eljárni céljaink elérése érdekében, mert tudatában vagyunk annak, hogy ezért, tekintettel gazdasági helyzetünkre, — nem vállalhatjuk a felelősséget. Ellenkezőleg, minden erőnket a sürgős ujjáépités szolgálatába akarjuk állitani. Mi semmiképpen sem törekszünk olyan államformára, amely a népek széles rétegeit erőszakosan megfosztja jogaitól, hanem leküzdhetetlen gátat akarunk emelni a bolsevizmussal szemben".

A lainzi gyilkosság tárgyalása

A meggyilkolt asszony ékszereit elajándékozta a vádlott.

Bécs, október 8. Zsufolt tárgyalási terem előtt folytatta az esküdtbíróság ma *Bauer* Gusztáv gyilkossági bünperének tárgyalását. Az elnök először az ékszerekről faggatta a vádlottat, amelyeket auer egy osztrák kereskedelmi tanácsos és bécsi nagykereskedő feleségének ajándékozott és amelyekről kiderült, hogy a meggyilkolt Fellner Katalin ékszerei közül valók.

A vádlott izgatottan követelte, hogy szakértőket vonjanak be a vizsgálatba annak megállapítására, hogy a kérdéses ékszerek nem azonosak Fellner Katalin ékszereivel. Az elnök elutasította ezt a kérelmet és kijelentette, hogy a kihallgatandókkal fogják bizonyitani az ékszerek azonosságát.

— Tizennégy hónap óta ülök a fogságban és vágyva vágyom arra, hogy végre szembe kerülhessek ezekkel a tanukkal — válaszolt a vádlott. — Meg vagyok arról győződve, hogy ezek a tanuk és elsősorban Fellner András itt, a bíróság előtt nem merik majd vallomásukat fenntartani.

Az elnök egyik további kérdésére megmagyarázza Bauer, hogy miért kérte vissza az osztrák hölgytől az ajándékba adott ékszereket, amikor a lainzi holttestet felismerték.

Tudta, hogy az ékszerek hasonlítanak s ez rettenetes gyanuok lett volna ellene. Másrészt félt, hogy a hölgynek súlyos kellemetlenségei lehetnek még az ékszerek miatt.

A továbbiakban Fellner Katalin fundáira és prémjeire vonatkozó kérdéseket tesz fel az elnök.

Fogy az arany

A Népszövetség gazdasági bizottsága felhivta a világ figyelmét arra, hogy takarékoskodni kell az arannyal. Az évi aranytermelés értéke ma még 405 millió dollár. Az amerikai bányák azonban már kimerültek és igy 1940. évben legfeljebb 314 millió dollár évi aranytermésre számithatunk az egész világon. Ma még azt lehet mondani, hogy aranyfelesleg van, a jegybankoknak nagyobb a fedezete, mint amennyi okvetlenül szükségse volna. Ezt a felesleget jelenleg 57 millió dollárra becsülik. A bankjegyforgalom azonban évről-évre növekszik, ha évente csak két százalékos emelkedést számitunk, tiz év múlva már 34 millió dollár hiány lesz aranyban. Ez ellen a Népszövetség gazdasági bizottsága más védekezést nem tud ajánlani, minthogy takarékoskodni kell az arannyal, igy az ipari felhasználásnál, mint a pénzszükséglet fedezésénél.

Hogy milyen nagyfontossága van az aranykészlet kérdésének a világgazdaság szempontjából, kitünik abból, hogy a mostani világválságot is egyes közgazdasági teoretikusok részben az aranykészlet helytelen elosztására és ezzel kapcsolatosan a pénzforgalom aránytalanságaira vezetik vissza.

Nyilvánvaló ugyanis, hogy a mai rossz gazdasági helyzet nem abból származik, hogy a termelés akadoznék, vagy kevés lenne az árú, sőt ellenkezőleg, a technika haladása következtében az ipari termelés soha nem látott méreteket öltött és a mezőgazdasági produkció is megnövekedett. Árú tehát volna bőségben és igy kénytelenek vagyunk a gazdasági nyomorúság okát másban keresni. Hiányzik a vásárlóerő, emiatt az árúforgalom akadozik, a készletek eladatlanok, a gyárak és a gazdák nem tudnak mit csinálni termelvényeikkel. Ezen úgy lehetne segiteni, ha a pénzkibocsátást a jegybankok szaporitanák. Az európai államok legtöbbjében jóval kevesebb pénzmennyiség esik egy-egy lakosra, mint a háború előtt, igy Magyarországon is.

A bankjegyforgalmat azonban nem lehet a kivánt értékig emelni, mert az európai államoknak majdnem kivétel nélkül kevés az aranykészlete, hiszen a világ aranykészletének több, mint a kétharmad része Amerikában van. — Ha tehát több pénzt bocsátanának ki, ezáltal a pénz vásárlóereje leesne, — mert nem volna meg a kellő aranyfedezete. A kibocsátott többletpénzzel megint nem lehetne megfelelő mennyiséget vásárolni az árúból, mert a fedezetlen pénz miatt minden megdrágulna. Amerikában szintén nincs rendben a dolog, mert ott olyan nagy az aranybőség, hogy ha annak megfelelő pénzmennyiséget bocsátanának ki, az aranyérték esne le. Amerika nem akarja kockáztatni ezt az értékcsökkenést, mert ez a nemzetvagyon összezsugorodására vezetne. Igy az a helyzet áll elő hogy az aranykészletek felhasználatlanul hevernek a bankok pincéjében és hiába van meg a fedezet, nem lehet kellő mennyiségü pénzt kibocsátani. Az egyensúly az árú és az arany között tehát úgy Európában, mint Amerikában meg van bolygatva és emiatt mind a két helyen akadozik a gazdasági élet vérkeringése.

Közelfekvő feltevés, hogy az aranyvaluták pótlására kisegitésképpen, ezüstvalutát, vagy platinát kellene igénybe venni. Ez sem hoz azonban megoldást, mivel az ezüst nem eléggé értékálló és különben az utóbbi években rendkivüli árveszteséget szenvedett. Az ezüstpénzzel tehát megint igen sok baj volna. Hasonló az eset a platinával, amely szintén nemrég vesztette el értékének körülbelül a felét. Az arany pótlására tehát egyelőre nem mutatkozik semmi lehetőség. Azért kell gondosan ügyelni arra, hogy az aranytermelés a jövőben is megmaradjon, legalább a mai fokon. Mert, ha az aranykészletek néhány év múlva csökkeni kezdenek, a gazdasági válságot megint csak nehéz lesz elhárítani.

Olcsó hét!

Nutriette szőrme bunda . P 159.-

Ia Saal elektrice P 165.-

Szőrmés divat kabát . P 59.-

Selyem ruha P 39.-

Gyapju szövet ruha . P 29.-

Flanell pongyola P 13.-

Bársony ruha P 34.-

Perzsa-, Pézsma-, Csikó-, Petsaniki-, valamint divat bundák, Modell köpenyek, Modell ruhák állandóan nagy választékban.

Üzlet átvétel!

Átvettem Halmágyi S. utódai Szántó Testv. és Tsa Piac-utca 44. szám alatti üzletét, mely alkalommal

Olcsó hét

propaganda árusitást rendezek.

Ezen alkalommal a legdivatosabb és minden izlést kielégitő eredeti modell köpeny és ruha ujdonságokat mélyen leszállitott árakban bocsátom a vásárló közönség rendelkezésére.

Halmágyi Sámuel utóda

Braun Andor

Piac-utca 44.

BEKÖTÖZTE A GYERMEKE SZEMÉT S A VÁGBA DOBTA.

Zsolnáról jelentik: A maga nemében páratlanul álló büntény történt a minap Zsolna közelében. **Rácz Franciska** cigányasszony bestiális módon megölte négyéves kisleányát, Emiliát. A cigányasszony, aki egy Zsolna melletti faluban lakik, elindult Zsolna felé és amikor a celluloze-gyárhoz ért bedobta kisleányát a Vág folyóba. A bestiális lelkü asszony, mielőtt borzalmas tettét véghezvitte volna, zsebkendővel bekötözte a kisleánya szemét. A gyermek belefult a folyó vizébe, az anya pedig, — mintha mi sem történt volna, — nyugodtan folytatta útját Zsolna felé. Az egész jelenetnek szemtanuja volt egy pásztor, aki messziről látta, hogy az asszony valamit beledobott a vizbe. Először azt hitte, hogy egy fadarab volt. Néhány órával később a Vág mentén dolgozó munkások kifogták a kisleány holttestét s folyóból. A pásztor ekkor már visszaemlékezett arra, hogy az, amit a cigányasszony a vizbe dobott, csak a kisleány lehetett.

Nyomban jelentést tett az esetről a csendőröknek, akik megindították a nyomozást. A bestiális anyát néhány órás kutatás után megtalálták Zsolna egyik uccáján. Kihallgatásakor beismerő valomást tett. Előadta, hogy valóban bedobta gyermekét a Vágba és ezt azért tette, mert megakart szabadulni tőle.

— A kisleány beteg volt, — törvénytelen apja pedig nem törődött vele — védekezett a cigányasszony.

Autó- és motorkerékpár

pneumatik

legelső gyártmányuak, frissek, garanciával, autófelszerelések dus választékban nagy árengedménnyel legolcsóbban beszereszhetők

Nagy József

autópneumatik és alkatrész szaküzletében

Budapest, VI. Andrássy-ut 34.

Telefonszám: Interurbán 221-97, 285-63

Egy technikus utinaplójából

Irta: Piskóty Ferenc városi mérnök.

Piskóty Ferenc városi mérnök külföldi tanulmányutat tett. Tapasztalatairól az alábbiakban számol be.

Ha egy technikus ember külföldi tanulmányutra indul, legelőször is tisztába jön azzal, hogy milyen kérdések kötik le legjobban figyelmét, azután elővesz egy műszaki baedekkert, kikeresi azokat a legfrappánsabb műszaki alkotásokat, amelyek érdeklődésének középpontjában állanak és végül az utazás folytonosságát szem előtt tartva a rendelkezésre álló fedezet és kiadás egybevetésével megállapítja az uti programot, vagyis meggondolt tervrajzot és költségvetést készít. Ezek nélkül az utazás rendszertelen és eredményessége — illuzóriussá válik.

A rendelkezésemre álló városi támogatás mellett a következő utvonal beutazását vettem számításba:

Budapest — Velence — Milánó — Lausanne — Neuchatel — Valde — Travers — Bern — Zürich — Salzburg — Wien — Budapest.

Ezekben a városokban véltem feltalálni azokat a műszaki és művészi tökéletességeket, amelyek engem, mint városi mérnököt leginkább érdekelnek, mint a modern városi és autóutak műtárgyaival közlekedés, városrendezés, a kisérleti utszakaszok különféle burkolataival, a ritka aszfaltbánya, a városunkban nagyon aktuális köztemető kérdése, valamint a városi csatornázás és mindazok a művészi és építési alkotások, amelyeket főleg Itália őriz és amelyeknek látása és tanulmányozása oly imponáló és döbbenetes hatást vált ki a kulturember lelkében.

Megkezdem a látottak és tapasztaltak leírását oly sorrendben, ahogy elém tárultak. Igyekeztem a rövid 3 hét alatt belelátni a dolgok lényegébe és ha hiányosak is lesznek megfigyeléseim, megállapításaim, következtetéseim, mentségül szolgáljon az, hogy ez az első, sajnos igen rövid ideig tartó utamról szóló beszámoló, amelyben tervszerűséggel igyekeztem egy nehéz feladatot megoldani.

A trieszti vonal Postumiánál éri el az olasz határt, ettől kezdve már a sinek mellett is mozgalmassá válik az élet. Az olaszok ugy látszik minden alkalmat felhasználnak a munkaalkalmak teremtése jegyében, vonalaik teljes modernizálására. *Minden egyes régi osztrák területü egyszerü, de a célnak megfelelő őrházat, amely sehogyse illik bele az ő nagyszabásu vasuti kereteikbe, leépitenek és helyette valóságos kis állomások létesülnek.* Ezzel másodsorban a jugoszláv határ melletti területek forgalmi megerősítését is célozzák. Az alépitmény modernizálása, a fatalpaknak vas- és vasbeton-talpfákkal való kicserélése is szorgalmasan folyik, valamint a csepegő régi alagutak bordáinak betonozásával is igyekeznek a viztelenítés nehéz kérdését tökéletesíteni.

Gyönyörü verőfényes időben érkeztem meg Velence parti elővárosába, Mestrébe. Innen a tengeren keresztül vasuti összekötő hidon halad a vonat a szigetvárosba, amelyet mindezideig szárazföldi közlekedési eszközzel megközelíteni nem lehetett, Velencét ebből a szempontból a megrögzött autós kirándulók kedvükre nem tekinthették meg. Feismerve ennek nemzetgazdasági hátrányát, ezt lehetővé teendő Mestréből kiindulólag a vasuti összekötő hid mellett azzal párhuzamosan közuti összekötő hid épitését határozták el. A munkálatok szárazföldi részei, mint a mestrei vágányzónak felett átvezető több nyilásu vasbeton közuti hid elkészült és jelenleg a folytatását képező és a tengerig kinyuló magas földmunkáju uttesten dolgoznak a munkások százai. A töltés anyagát gazdaságosan a különben használhatatlan árapályos területből termelik. A velencei közforgalmu hid feljáróinak épitésével egyidejüleg folyamatban van a Triest és Mestre közötti vizes makadám ut modernizálása, silikatos kötőanyagu hordalék mészköves hengerléssel. A modernizálási mód megválasztását természetesen a közvetlen helyszínen található *hegyi foyók árjában kaviccsá összetört, mészkőnek* gazdaságos felhasználása döntötte el.

Velence csodálatos épitészeti remekeiről nem számolok be, ez az épitészek dolga, megemliteni csak a vizellátást kívánom, amely páratlan a maga nemében. *A 40 km-re fekvő Trevisóban összegyüjtött kristály tiszta kitünő izü forrásvizeket vezetik le a földben vascsövekben a tengerig, innen a tenger alatt Velencébe és osztják el a közvetlen használatra.*

Három napi ott tartózkodás után nehezen vettem bucsut és programszerüleg vitt a vonat végig a Pó síkságán a legnagyobb olasz város felé. Amikor saját szememmel láttam a gyönyörüen megművelt, öntöző csatornákkal szabályosan keresztül hálózott, bőséges termést igérő síkságot, önkénytelenül is eszembe jutottak a tiszavidéki kihasználatlanul heverő rónáink, ahol mi egyelőre csak a rég mult idők romantikáját szárítgatjuk. Bár nekik egészen más a helyzetük, mert az Alpok glecserei állandóan ontják az öntöző vizet síkságukra, a Tisza középvizénél magasabb fekvésü síkságaink öntözése még sok befektetést igénylő nehéz mérnöki munkával volna csak kivitelezhető, mégis nekünk fiatal magyar mérnököknek nagyon fáj az a mostoha bánásmód, amellyel az erre irányuló magyar elgondolásokat és törekvéseket kezelik. Több bizalmat és érdeklődést kellene tanusitani a magyar alkotó elmének tervei iránt, mert éppen a vizügyekben is különösen kiváló európai hirü mérnöktehetségei vannak hazánknak.

A vasuti vonal mellett a széles bitumenes utak, rajta autók tömegei versenyeznek egymással és a vonattal, a legkisebb helységek nagyszabásu modern perron alagutas állomásai, füstölgő kémények és épülő paloták sorfala között jutok be az olasz ipar és kereskedelem gócpontjába, Milánóba. Több olasz várost láttam, de ilyen forgalmat, hatalmas emberáradatot, ennyi ragyogó transparenset és alkotó munkát egyikben sem. Sorrendben irom le megfigyeléseimet, kezdve a burkolatokon, kb. fél éve forgalomba hozott uj városi villamoson, köztemetőn, autóstradákon keresztül a segélysikban megvilágitott járdaszigetig és az épülő hatalmas vasuti pályaudvarig.

A MILÁNÓI BURKOLATOK.

A főuccákon és tereken legnagyobb részt a régi burkolatok. CCa 1/6 m² bazaltkövek 45° sorokban egymás mellé rakva, a hézagok homokos kaviccsal kitöltve. Topeka és Sheet aszfaltburkolatot inkább a régi és ujonnan megnyitott mellékuccákban látni. Bitumenes kiöntéses burkolatot egyáltalában nem találtam. A villamosjáratok mindenütt az uccák közepén vonulnak és a burkolatoknak a sinhez való csatlakozásai a hiányos vizelvezetés miatt itt is éppen olyan kényes részeit képezik az uttesteknek, mint nálunk. Ez egyelőre az egyszinben való közlekedés mellett megoldatlan probléma. Nagyon egyszerüen megoldják ezt a kérdést 25 m széles főuccájukon: a Corzó Venezián, ahol a középső cca 5 m. széles villamos uttestrészt szegélykövek közt mintegy 15—20 cm-rel kiemelik, a sineket vastag kavicságyra helyezett talpfákra rakják. *Ezzel a villamosforgalom rugalmassága, a sinjavitás egyszerüsitése, a vizelvezetés és az emiatt szükségessé váló örökös burkolat javitás kérdése is 80 százalékban megoldottnak látszik.* Az uccacsatlakozásoknál és kereszteződéseknél elmarad a szegély, a kavicságy és a sinpárok az egész uttesten átvonuló burkolat anyagában futnak tova.

Ezt az elrendezést legujabban fővárosunkban is megtalálhatjuk Budán a Horthy Miklós körtérből kiinduló Villányi-uton. A villamos sineknek az uttesten miként való legalkalmasabb elhelyezésének kérdése sokat foglalkoztatja szakközegeinket főleg most, amikor az egyik legforgalmasabb fővárosi sugáruton, a Rákóczi-uton is végleg elhatározták, sőt már meg is kezdték a sinek középre helyezését. Az ujságok és szaklapok cikkei pro és contra foglalnak állást, annyi azonban megdönthetetlen, hogy a közlekedési holttér a középen való elhelyezés mellett minimálisra redukálódik, valamint az is, hogy a kétirányu forgalom szétválasztásával és a járókelők átkelési forgalmának bizonyos helyeken való centralizálásával a forgalom biztonsága és rendszeressége csak javul.

(Folytatása következik.)

Gino Cucchetti, a magyar revizió nagy harcosa vasárnap tartja előadását Debrecenben

Vasárnapi számunkban részletesen beszámoltunk arról a lelkes és nagy értékü propaganda munkáról, amelyet Gino Cucchetti, a kiváló olasz iró és publicista fejt ki Olaszországban a mgayar reviziós gondolat érdekében. Bejárta és járja Itália városait és alapos felkészültséggel, lelkes odaadással és a magyar-olasz baráti kapcsolatok szükségességének szent meggyőződésével ismerteti honfitársainak Magyarországot, a magyar földet, a magyar életet, a magyar kulturát és hirdeti a trianoni sebek fájdalmát és igazságtalanságát, hirdeti a magyar feltámadás szükségességét.

Tudósitónk jelen volt azon az előadáson, amelyet Gino Cucchetti junius 4-én, a trianoni gyásznapon tartott Rómában, nagyszámu, előkelő olasz közönség és a római magyar kolónia jelenlétében. Szivreható, feledhetetlen jelenet volt, amikor vetitett képes előadása után felgyulladtak a lámpák s a magyar kolónia tagjai egymás elől takargatták arcukat. Cucchetti lelkes előadása annyira meghatotta őket, — hogy mindnyájan sirtak.

Cucchetti és olasz társai lelkes és odaadó, felvilágositó és propaganda munkájának eredménye az, hogy a magyarok ma Olaszországban mindenütt a legnagyobb rokonszenvnek örvendenek. S hogy a magyar-olasz barátság érzése és tudata behatolt az olasz nemzet legszélesebb rétegeibe is.

Erre vonatkozólag a következő érdekes kis jelenetet mondotta el tudósitónk olaszországi utjáról:

Belépett Rómában egy borbélyüzletbe. Kiszolgálás közben az intelligens és élénk temperamentumu borbélymester megkérdezi, hogy milyen országból való. — Találja ki! — volt a felelet. — Angol? — Nem. — Svájc? — Nem. — Dán, svéd, norvég? — Nem. — Hát akokr mi? — — Annak a nemzetnek vagyok a fia, amely a legnagyobb és legőszintébb barátságban él Olaszországgal. — Magyar! — kiált fel sugárzó arccal a borbélymester.

Gino Cucchettinek és olasz iró- és publicista-társainak oroszlánrésze van abban, hogy az olasz nemzet megértő rokonszenve és segitő baráti keze Magyarország felé fordult. Gino Cucchetti most Magyarországra jött, hogy Magyarország életét, kulturáját, trianoni sorsát még jobban megismerje s hogy azután tapasztalatai és tanulmányai alapján uj erővel folytathassa lelkes magyarbarát propagandáját, olasz hazájában. Utjában Debrecenbe is ellátogat, ahová szombaton, október 11-én érkezik és 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a vármegyeház disztermében fog előadást tartani a magyar-olasz barátság eredetéről, okairól és céljairól. A Magyar Revizió Liga elnöksége, amely Gino Cucchetti utját és előadását előkészíti, ezuton hivja meg Debrecen város hazafias közönségét, hogy a város illusztris magyar-barát vendégének előadására minél nagyobb számmal jelenjék meg.

Jelentés a szeptemberben végzett utépitésekről

A város közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén Kovács Gyula müszaki tanácsos, az állampitészeti hivatal főnöke jelentést tett a szeptember hónap folyamán végzett utépitésekről. A jelentés szerint akövetkező állami közutakat épitették ki:

A dunaföldvár—debrecen—máramarosszigeti állami közutnak a 243 km.-től 254 km.-ig terjedő *11 km. hosszu Debrecen—Szoboszló közötti szakaszának átépitését és felületi kezelését befejezték.*

Ugyanennek az utnak 254—260 km.-ig terjedő szakaszát kiskővel burkolták s a munkát szeptember 18-án befejezték, ugy hogy *a Debrecen—Szoboszló közti szakasz a forgalomnak átadható volt.*

A Temesvár—Báziás közti állami közut 1.697 km.-től 6.697 km.-ig terjedő szakaszának átépitési és bitumenes mészhomok tégla burkolási munkáit *Debrecen és Mikepércs között befejezték és az utszakaszt a forgalomnak átadták.*

A debrecen—nyiregyháza—csap—ungvári állami közut 3.1 km.-től 10 km.-ig terjedő szakaszának átépitését a 10 km.-től kezdődően a 7 km.-es szelvényig befejeződött. E szakasz munkáinak teljes befejezése október végére várható s akkor ezt az utat is átadják a forgalomnak. A felületi kátrányozása és a bitumenezése a jövő évre marad.

A Kassai ut aszfalt burkolása és az István, illetőleg a Széchenyi ut bitumenes mészhomoktégla burkolása a városi csatornázási munkák hiányában ezideig nem volt megkezdhető.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Szőrmebundákat, prémezéseket
Riskó szücs Kossuth ucca 3.
a legizlésesebben készit, alakit és javit.
Jutányos árak!

Emlékezzünk régiekről*

Irta: Debreczeni István református lelkész.

Emlékezzünk. Az életünkben már úgyis több az emlék, mint a reménység. Több az emlék a multból, mint a reménység a jövendő felől. Emlékezzünk: ide most az emlékekért jöttünk. Jöttünk husz év után keresni a multat, keresni egy darabot elvesztett ifjuságunkból és ha megtaláltuk, benne és általa legalább egy napra megifjodni ujra.

Az emlékek olyan jók is hozzánk. Egymásután lassan, sorban előjönnek, reánk mosolyognak, körül cirógatnak, láthatatlan kézzel megfogják a szivünket és visznek vissza a rég elmult évekbe. Elhesegetik a gondok fekete holló seregét, derű vasalóval kivasalgatják arcunk redős gyürődését és az életünket megtöltik a fiatal szív boldog örvendezésével.

Emlékezünk ábrándos álmokra, jövőt festegető szép reményeinkre. Emlékezünk küzdelmes, koplalós és mégis százszor és örökké visszasóhajtott szép ifjuságunkra. A száraz brugóból állott vagy kápsálás idején kifli-kávés reggelinkre; a konviktus annyit ócsárolt rossz kosztjára, melyért a Kollégium minden jóltevőjét — még halóporában is — áldja meg az Isten! Emlékezünk sok sanyaruságunkra és dicsőségünkre.

Emlékezünk itt e teremben is kemény drukkokra az érettségi, kápláni és papi vizsgák során az örökzöldnek képzelt babérokra, miket az Önképzőkör, a Hittanszaki és Magyar Irodalmi Társaság, vagy a Kántus ünnepélyein a mindig hálás és kedves közönség tapsaiból homlokunk köré önkezünkkel füztünk hervedhatatlan koszoruba. Hogyne lett volna hálás a közönség, mikor többnyire mamák ültek itt, reménykedő lányos mamák és szőke vagy barna hajfürtök alól kék, vagy fekete szempárok ragyogtak, homályba borítva fényükkel a nagy csillár Matkó bácsi által felgyujtott gázlángjait. A gázból azóta villany lett, a mamákból pedig itt-ott már matrónák s a szőkebarna hajfürtök tulajdonosaiból mamák, sőt tán Uram bocsá', vagy Istennek hála, már nagymamák is.

Sorolhatnám, idézhetném sorra a multba visszavívő, szivünket ifjító régi emlékeket, de mindenben, mindig csak egyről emlékezünk: a mi második édesanyánkról, rólad, te áldott, jó öreg Kollégium. És mert a Kollégium megszemélyesítői főleg tanáraink voltak, elsősorban rólunk emlékezzünk. Az emlékek mindig egyéniek, most sem lehetnek másfélék, mikor tanárainkról emlékezem.

Emlékezem, mint kisebb diák, megindult szívvel és mélységes hálával a főgimnázium egykori igazgatójáról, az »atyáról«, néhai jó *Sinka Sándorról*. Kemény szavát és jó szívét mindenki ismerte. Átható éles, műharaggal felemelt hangjától és káplári vezényszóhoz hasonló parancsaitól visszhangzott az udvar, kegyetlenül összeteremtve a kezeügyébe kerülő sokszor ártatlan diákot, de egy félóra mulva talán már kölcsön is tudott neki pénzt adni. Ilyen formán jártam vele én is. Hatodikos gimnazista koromban az év első napjaiban délután két órára összehivta a bentlakosokat. Előtte átmentem Harmathyhoz megvenni az ásványtan könyvet. Még nem ütötte el a Nagytemplom órája a kettőt mire visszamentem, de akkorra az »atya« ott volt az udvaron és sorakoztatta a bentlakókat. Amint az oldalkapun beléptem és megpillantott, azonnal a felső c-én kezdte.

— Hej fráter, hol csavarogsz! Ha én itt tudok lenni 2 órára, akkor te is tartsd kötelességednek.

— De igazgató ur, kiséreltem megreszkirozni, hogy még nincs 2 óra. Félénk hangomat azonban elnyelte a még magasabbra emelkedő dörgedelem.

— Semmi de! Vedd tudomásul ebatta, hogy kicsaplak a bentlakásból!

E magánkihallgatás után játékórára mentünk ki a Nagyerdőre. Elképzelhető, hogy milyen jó kedvvel játszottam. A társaim hiába vigasztaltak.

— Tudod, hogy milyen. Kiabál, de sohse teszi meg, amit mond.

Alig vártam, hogy a játékóra leteljék, nyomban bementem hozzá az irodába.

— Na, mi az fráter — kérdi az orrahegyét összeszorított cvikker fölött, a legszelídebb és legbarátságosabb hangon.

— Kérem igazgató ur — kezdem neki bátorodva, én nem voltam oka, hogy elkéstem.

— Ta — szól félbeszakítva még szelídebben — nem is várjuk azt egy Debreczenitől. Szobafőnök lesz a Csillagdában.

Hát ki volt az az egy Debreczeni? Egy szürke hatodikos diák, ki még csak egy évet töltött a Kollégiumban; olyan, mint a többi, de az ő áldott jó szive egy Debreczeninek tett meg, csak hogy a méltatlan megbántást kiengesztelje.

Attól kezdve három éven át uralkodtam a Csillagdában, fent a harmadik félemeleten, a Baja Mihály szobája fölött, annak a »bagoly teremnek« a szomszédságában, melyben Arany János is tanult és melyet megénekelt, mondván:

»Ez egy fellegvár, egy magas Sion,
mellyel dicsekszik az ős Kollégium.«

Ha szívet Sinka Sándortól, lelket szeretett vallástanárunktól, *S. Szabó Józseftől* kaptunk. Egyfelől a vallásórákon, de még inkább az Ifjusági Egyesületben. A vele kapcsolatos emlékeim is egyéniek. Az első szereplésem az egyesületben egy szavalat volt. A szareptabeli özvegyről mondtam el egy szentimentális verset. Gyatra kis szavalat lehetett bíz az, síró hangon énekelve szegletes gesztusokkal és ő mégis talált benne dicsérni valót, mellyel tovább lelkesítsen. Vékony legényke voltam, sápadt, beesett arccal. De ő a gyenge fizikumban is azonnal meglátta a lelket. Alig hogy bevégeztem, így szólt kedvesen, mosolyogva:

— Ime törékeny testben is milyen lélek lakik.

Igaz, hogy a törékeny név sokáig rajtam maradt, de a lelkemet e pár szó erősebbé tette és szárnyalni, emelkedni még sokáig ő tanította. Sőt ugy érzem, hogy ez az ő lelke — tudat felett, vagy tudat alatt — ma is benne van a legtöbb munkámban.

Vele kapcsolatban emlékezem a másik Józsefről, theologiai tanárunkról: *Erdős Józsi bátyánkról*, a szatmári, de általában minden theológus nagy patrónusáról. Nem tudta ugy ügyeinket, bajainkat senki a világon, mint ő. Neki mindig volt ideje mindenkivel megállani, nehány szót váltani. Igaz, hogy aztán a hibáinkat, botlásainkat se tudta senki ugy és korábban, mint ő. Ha reggel órára jött és valamelyik loholó theológussal találkozott vagy óra után hazafelé ment és egy-egy későn kelő — pechjére — akkor jött felfele, rögtön lecsapott rá kérdés:

— Gábor fiam, meddig voltatok a csapban!

A megszólítással kitüntetett csak ámul-bámul.

— Hát ezt már honnan tudja, ki sugta be neki? — gondolja magában. Mert szentül azt hitte mindenki, hogy beusgói voltak. Mintha olyan nehéz lett volna azt kiolvasni a szemekből, hogy átaludták-e az éjszakát, vagy egy jó könyv, illetve egy-két üveg jó bor mellett virrasztották át. Aztán, hogy Törő bácsinak, Kemény bácsinak, vagy az Arany csapnak a vendége volt az illető, az sem volt probléma, mert rendszerint mindegyike, kezdve Kemény bácsin és végezve a csapon. Néha azonban egy-egy megszólított igen szellemesen visszavágott. Igy a világjáró Erdei Károlyról beszéli a diák-legenda, hogy egyszer így szólt az öreg ur hozá:

— Te Károly, olyan jó szinben vagy, hogy odaadnám a fél tudományomat az egészségedért.

— Én meg — feleli — nem adnám oda fél egészségemet az egész tudományáért.

(Folyt. köv.)

*) A 20 évvel ezelőtt végzett theologusok okt. 2-i irodalmi estélyen felolvasta Debreczeni István szatmári református lelkész, a Magyar Irodalmi Társaság egykori elnöke.

Egyre jobban esik a ház és a föld ára

A két évvel ezelőtti viszonyokhoz mérten 30—40 százalékos az árcsökkenés.

A búza, amely ma úgyszólván a legfontosabb értékmérője a föld népének, boletta nélkül 13—14 pengőig esett s a földárak nagy zuhanását idézte elő.

A gazdák már előre megterhelték földbirtokaikat, melyek akkor még nagyobb értéküek voltak. Most pedig, hogy a felvett kölcsönt nem fedezi a föld értéke, a bankok felmondják a hitelt. Ha értékesíteni tudná a gazda a termést, vagy a föld egyrészét, nem válna végzetessé a krizis. De a legtöbb helyütt árverésre kerül a sor, melyen jó, ha két évvel ezelőtti árak ötven százalékát elérik. — Ugyanaz a helyzet a házak körül is.

A lapok hirdetési rovataiban hemzseg a sok eladó ház, kiadó lakás. Nagy az adó, rengeteg pénzbe kerül a karbantartás s amellett ezernyi mellékes kiadás terheli a háztulajdonost aki boldog, ha szobáit kiadhatja. A lakbérek pedig egyre csökkennek. Igy azután bankkölcsönért fordul a házi-ur, mig végre a 30—40 százalékos árzuhanást szenvedett ház a lapok eladási rovatába kerül.

Az ijesztő méretü árcsökkenés fel tartóztatlanul folyik tovább, s csak távoli reményünk lehet arra, hogy az egészségtelen helyzet megváltozik.

Táncok figura nélkül

Mit fogunk táncolni az uj szezonban?

Az ősz beköszöntésekor megnyilnak a tánciskolák. Ilyenkor az ifjuság (már amelyiknek van még kedve a mai szomoru viszonyok mellett táncolni), érdeklődéssel várja az uj szezont, hogy hoz-e uj tánc-kreációkat. Egy szakértő erről a következőket mondotta:

— A háboru előtt kezdődött a tánc nagy divatja. Az argentinai tangó volt akkor a legismertebb tánc. A háboru után kiszoritotta ezt a foxtrott, mely később a shimmy, majd charleston formáit vette fel. Ezek után azt hitték, hogy uj tánc-stilust nem fedeznek fel. Már-már ugy látszott, hogy nem találnak fel uj táncot, azonban az idei ősz meghozta a táncok „tavaszát".

— Az uj táncokban az adgol stilus a mérvadó. Ez abban áll, hogy a tánc közben a test ne vegyen fel semmiféle kényszeredett tartást és minden mozdulat természetes legyen. Tehát semmiféle merevség, sem akrobatika, hanem a zene ritmusának teljes átérzése és teljesen szabad mozdulatok. Ez az angol tipus

Ujfajta próbálkozások a hasznos növények termésének a fokozására

Ismeretesek azok a kisérletek, amelyekkel a termés fokozódását, különböző sugárzások révén próbálják elérni a mezőgazdaságban. Villanyfénynek tették ki a növényeket, másutt ibolyántuli sugarakkal kezelték, szintugy kisérleteztek röntgensugárzásokkal is. Mások a növények gyökerei között, a földben vezettek végig villamosáramot, hogy ezáltal a növényt fokozottabb tevékenységre serkentsék. Mindezek az eljárások pedig nagyon kétes eredménnyel jártak, részben pedig oly drágák voltak, hogy gyakorlati megvalósításukat nem lehetett remélni.

Legutóbb Amerikában ujabb érdekes kisérletekkel próbálkoztak. A kaliforniai egyetemen vegyszerekből különböző labdacsokat készitettek és ezeket helyezték el a földben. A labdacsok olyan anyagot tartalmaztak, amelyekre az illető növénynek leginkább szüksége van; igy pl. nitrogént, foszfort, meszet és más hasonlókat. Azt tapasztalták, hogy a növény a labdacsok hatása alatt gyorsabban nő és nagyobb terméshoz, mint rendesen. Tudvalevőleg ezeket a vegyi anyagokat a növénynek még fel kell oldania, mielőtt magába felszivhatja és növekedésre felhasználhatja. Hogy a növénynek ezt a munkáját megkönnyitsék és a hatását még jobban fokozzák, a labdacsokat vizben feloldották, a növényeket pedig gyökerükkel a vizbe állitották. A hatás valóban meglepő volt. Azt tapasztalták például, hogy a buza és a gyapot ilyen kezelés mellett kétszer olyan nagy terméstad, mint rendesen, sok ipari növény pedig a rndes termésének másfélszeresét produkálta. Mindez azonban még csak laboratoriumi kisérlet volt, meg kell várni, mig a gyakorlatban is kipróbálják.

Butorvásárlásnál
forduljon bizalommal a
Faipar-hoz
Király ucca 4. szám.
Cimre ügyelen.

Szirek Ferenc
modern cipészete
Burgundia ucca 1. szám.
Iparisk lai bérház
Vállal minden e szakba vágó munkát, izléses kivitelben, divat szerint. — Tanulót fizetéssel felveszek.

Szinházi iroda hirei:

Ma, csütörtökön délután 3 órakor, zónaelőadásban kerül szinre a legbájosabb Farkas Imre operett:

Repülj tecském

Este 8 órakor bérletszünetben, — 11-edszer van müsoron, a premier ragyogó szereposztásában, a

Viktória

Pénteken este C) bérletben, a nagy sikerü

Pesti család

kerül bemutatásra.

Mint már jelentettük, szombaton este lesz az

Alvinczy huszárok

cimü, Szilágyi—Eisemann operett bemutatója. A közönség előre megérzi, hogy valami nagy szenzáció lesz a szinházban, mert hétfőtől kezdődőleg a legnagyobb tömegben viszi a jegyeket a premierre. Régen látott a publikum olyan minden ízében sikerült operettet, mint amilyen az „Alvinczy huszárok“ lesz. A darab szövege egymagában is nagy sikert aratna, mint egy ragyogó vigjáték, a zeneszámokat pedig az egész ország közönsége ismeri. A szereposztás méltó lesz a kitünő operetthez. A darab primadonna-szerepét, egy hóditó, szép asszonyt Erényi Büske játsza. Táncos-szubrettek: Pallay Manci, Barna Anci. Keresztessyné komikus szerepében Fáskerty Mária fog nagy sikert aratni. A férfiak közül Antók Ferenc (Kenderessy kapitány), Misoga László (Flórián), Sugár Misi (Kiss Miska önkéntes), Kormos Ferenc (lovag Kelen Alfréd), Dolinay Vilmos (Monaszterly ezredes), Szabó Imre (Szabó főhadnagy), Fábián János (Miki hadnagy) játszanak vezető-szerepeket. Három zenekar: cigány-, jazz- és katona-zenekar szolgáltatja az Alvinczy huszárok zenéjét. A darab összes táncait Erdődy Kálmán táncmester tanitotta be. A görlök ruháit a Kovács nővérek készitették, a butorokat a Szántó Zsigmond cég szállitotta; az uj diszletek a Csokonai szinház műhelyeiben készültek, Kertész Pál felügyelete mellett. A csillárok a Földvári villamosfelszerelési gyár készitményei. — Unger István főrendező rendezi az uj operettet, a zenei részt betanitotta és az előadásokat Jatzkó Rezső karnagy vezényli. Külön meglepetése lesz az előadásnak Sándor Zsuzska, aki a „Beállok rózsám katonának“ cimü katonainduló eltáncolásával frenetikus sikert fog aratni. Felkérjük a közönséget, hogy jegyeiről előre gondoskodjék.

KÉK ANGYAL

Emil Jannings nagy hangos filmje az Urániában.

Vitathatatlan, hogy a filmszinészet terén Emil Jannings az emberábrázolás legnagyobb müvésze. Ő nem az a szinész, aki törődne a „happy endekkel“, sőt szereti azokat a filmtémákat, ahol a drámai müvészet legmagasabb csucsáról vetitheti elénk a megrázó emberi sorsokat, a derekba-tört életek tragikus finálé-ját.

Eppen ezért Emil Jannings minden filmje, minden alakitása egy-egy külön élmény. Aki egyszer is látta valaha játszani ezt a nagyszerü müvészt, soha nem fogja elfelejteni. Minden mozdulata szemrebbenése: maga a valóság, maga az élet. Az egyes jeleneteket gondosan kidolgozza, de soha sem játsza tul magát, hanem az egész alakitásán valami törhetlen egység vonul végig, amely a megformált alakot szilárddá, biztossá és tökéletessé teszi.

Sok értékes, hatásos és müvészi alakitást láttunk már Janningstól, de ezek között a „Kék angyal“ Rath professzora áll a legközelebb a szivünkhöz. Amikor ennek a pedáns, kötelességtudó, szigoru és nyárspolgári erkölcsü tanárnak egyszerü tragédiáját végignézzük, lehetetlen vissza nem gondolnunk diákkorunkra, emlékeinkre s elfutó életünkre. Jannings ebben a filmben utólérhetetlenül tökéletes s annyira emberi, annyira megérthető, hogy halálos elomlása a katedrán könnyeket fakaszt a szemekben.

A Kék angyal meséjét Heinrich Mann regényéből irták filmre. Már maga a regény is elsőrangu alkotás, tele sok finom humorral, kedves csinnyel és megindító jelenetekkel. A szcenáriumirók — köztük volt a regény szerzője is — ezeket az értékeket a filmbe is átmentették. Igy azután érthető, hogy az Ufának ez a nagyszabásu hangos filmje kivételes sikert aratott, annyival is inkább, mert a szereplők mindegyike valóban müvészi alakitást nyujtott. Emil Jannings partnere, a gyönyörü termetü, érdekes arcu Marlene Dietrich, nagyszerü szinésznő. Játékstilusa a naturálizmus felé hajlik, de annak minden tulzásától, rikitó szinétől mentes. Külön érdekessége a filmnek, hogy az egyik szerepet Huszár Pufi, a magyar származásu, kitünő szinész játsza. A többiek szintén tudásuk legjavát adták.

A darabot Josef Sternberg rendezte kitünően. A hangos rész igen jó, a zene stilszerü. A kiséró müsor ujszerü ötleteivel érdeklődést keltett.

Az Uránia szerdán mutatta be Emil Jannings hangos filmjét, megérdemelt, nagy sikerrel.

(?)

A Csokonai szinház művészei a nyomorgókért

Minden hónapban rendeznek egy előadást a nyomorenyhitő akció javára.

Az a nagyszabásu akció, amelyet dr Vásáry István polgármester inditott a nyomor enyhitésére, máris szép sikert eredményezett. Az egész város társadalma megmozdult, hogy a közelgő télre való tekintettel a lehetőséghez képest segitsen a nyomorgókon.

Ebbe a nyomorenyhitő akcióba most a Csokonai-szinház is belekapcsolódott. A szinház müvészszemélyzete ugyanis tervbe vette, hogy minden hónapban rendez egy-egy előadást. — A bevételt a nyomorenyhitő akció céjára kivánják forditani. Ezek az előadások délelőtt lesznek a Csokonai-szinházban. A legdrágább helyár 50 fillér, a legolcsóbb pedig 10 fillér.

Értesülésünk szerint az első ilyen jótékonycélu előadást október hónapban tartják meg. — A pontos dátumot közölni fogjuk.

Statisztika a vidéki szinházak mult évi bevételeiről

A szegedi szinháznak 320, a debreceni szinháznak csak 219 ezer pengő volt a mult évi bevétele.

Stella Gyula, az Országos Szinészegyesület elnöke most dolgozta fől az elmult szinházi évad adatait a vidéki szinészet szempontjából. Az elmult szinházi évadban, amely 1929. szeptember hó elsejétől, 1930. évi auguszt. hó 27-éig tartott, tizennyolc szinigazgató társulata működött a vidéken.

A tizennyolc társulat a szinházi évad folyamán 183 városban összesen 7055 előadást tartott. Eredeti bemutató volt huszonkettő. A vendégszereplések száma — együttesek és egész együttesek — 321 volt és ezek föllépési díja 52.000 pengőt tett ki. A tizennyolc társulatnál 560—80 szinész, szinésznő és kardalos működött, akiknek az évi fizetése 1,300.000 pengőt tett ki. A vidéki szinházak bruttóbevétele bérleten kivül 1,284422 pengő 3 1fillér, bérletekből 396.352 pengő 59 fillér, összesen 1,684.422,31 pengő volt, tehát az összes szinházigazgatók 384.422 pengő jövedelmen osztozkodtak, természetesen ebből az összegből még az egyébb rezsi is leszámitandó. Legnagyobb bevételei a vidéki szinházak közül a szegedi városi szinháznak volt, összesen 320.053 pengő. Közvetlenül utána következik a bevétel szempontjából **Kardoss Géza** társulata 219.852, majd **Sebestyén Mihály** társulata 196.491 és **Fodor Oszkáré** 179.340 pengő bevételekből származó jövedelemmel. Legkisebb jövedelme **Pethes Dezső** társulatának volt. Mégperig összesen 14.286 pengő öt és félhónap alatt. Az előző esztendővel való összehasonlitásban a napi bevételek 150.926 pengővel csökkentek, a bérletbevételek viszont 93.177 pengővel emelkedtek.

12 pengőért utazhat Budapestre és vissza a „Debrecen“ minden előfizetője és olvasója a Hungária-Bocskay mecsre.

Indulás Debrecenből szombat délben fél 1 órakor. Visszautazás Budapestről vasárnap éjjel 11 órakor személyvonat III osztályon. Az utazás részletei lapunk mai számának „SPORT“ rovatában olvashatók.

A részvételt semmiféle igazoláshoz nem kötjük. — Fővárosi szállodákban és éttermekben érvényes kedvezményes utalványokat is készséggel adunk.

Harmóniumavatás a Csapó kertben

Harmóniumavatás egymagában még nem sokat jelent, de harmóniumavatás a Csapókertben már jelent valamit. Most pedig ez történik a **Csapókertben, koptober hó 12-én, — vasárnap délután!**

Aki csak kevéssé is ismeri Debrecen etnográfiáját, jól tudja, hogy a városnak ezt a részét a legszegénvebb munkásnép lakja, akit azonkivül, hogy állandó munkanélküliséggel küzd, a sorsa még egy másik nagyobb veszélybe is sodorta, t. i. a vallásos és hitélet iránti érzéketlenségbe. Ilyenformán jóleső érzéssel, sőt örömmel kell vennünk, ha a Csapókert felől bármiféle egyházi megmozdulásról hallunk, mert ott az mélyebb és jelentőségesebb okra mutat vissza, mint csupán az egyes egyházrészek vezetői között megindult nemes vetélkedés.

A közhangúlat valósággal kikövetelte a harmóniumavatást és azzal kapcsolatos ünnepségeket, mert lelkivágya ösztönözte, hogy bizonyságot tegyen ébredéséről és a maga körében is láthassa azokat a nagynevü egyházi férfiakat és közöttük a legnagyobbat, — a püspököt, akit ő is a sajátjának tart és most már a maga részéről is legfőbb vezérének tekint.

A harmónium avatási helye: A csapókerti imaház, a szeretetvendégség helye: a csapókerti polgári olvasó kör. — Kezdete délután három órakor.

Az avatási ünnepély sorrendje: 1. Fennálló ének: 4. dicséret. — 2. Főének 33. zsoltár, 1, 2. verse. — 3. Énekel a ref. tanitói vegyeskar, B. Szücs Ferenc, Dóczi tan-nő képző intézeti tanár, karnagy vezetésével. — 4. Bibliát olvas, imádkozik és áldást mond: Dr. Baltazár Dezső püspök. 5. Harmónium szóló: Csiky László tanitó. — 6. Közének: 89. zsoltár, 1. verse. — 7. Szaval: Kalas Ilona úrleány, Csiky László tanitó harmónium kisérete mellett. — 8. Záróének: 245 dicséret 10 verse.

A szeretetvendégség műsora: 1. Főtiszteletü dr. Baltazár Dezső püspök üdvözlése. — 2. Közének: 90. zs. 1. verse. — 3. Bibliát olvas, — magyaráz és imádkozik: Kolozsváry Kiss László árpádtéri lelkész. Szünet, felszolgálás. — 4. Beszédet tart: Dr. Lencz Géza egyetemi nyilvános rendes tanár. — 5. Énekel: Kónya Ilona úrleány, harmóniumon kiséri: Szabó P. 6. Szaval: Bacsó Balázs. — 7. Énekel Kalas Ibolyka úrleány tan-nő jel., hegedün kiséri: Tóth Ervin Gyula. — 8. Harmónium történetét ismerteti: Gerda Sándor. — 9. Szaval: Farkasfalvi Mauks László. — 10. Énekel: Kalmár Irénke úrleány, tan-nő jel., hegedün kiséri Nádudvary Jenő. — 11. Szaval: Baranyi Lilike úrleány. 12. Énekel: Porcsin Mariska úrleány, harmóniumon kiséri: Kovács Kálmán. — 13. Szaval: Fehér László. — 14. Énekel a leánykóri kiskórus. — 15. Záró-ima: Halász András vezetőlelkész. — 16. Befejező-ének: 122. zs. 2. verse.

A teajegy ára személyenként ötven fillér lesz, de felülfizetéseket a harmónium még hiányzó árának, valamint a sámsoni úti istentiszteletek számára beszerzendő újabb kisebb harmóniumnak és a szegénvalap megteremtésének a javára köszönettel fogadnak és hírlapilag nyugtáznak.

A szeretetadományokat a szeretetvendégség céljára az ünnepély napján az olvasókörbe kérjük küldeni. Teáscsészékről lehetőleg vendégeink is gosdoskodni szíveskedjenek.

Sodrony ágybetétet legjobb minőségel készit **Neumann** Petőfi ucca 17.

A NAP HIREI

Uhlig belmissziós püspök Debrecenben

A ref. diakonisszaképző termében rendkivül érdekes előadást tartott Uhlig püspök, kinek a pogánymisszió terén nagy érdemei vannak. A termet zsufolásig megtöltő közönség nagy élvezettel hallgatta a majdnem két és félórás előadást, mely különösen a japáni viszonyokkal, a japáni keresztyének és pogányok jellemével, lelkivilágával foglalkozott. Csillogó humorral telitett kedves beszédét Döbrössy ref. lelkész tomácsolta németből.

Csak köszönettel tartozunk Nagy István belmissziós lelkésznek, a diakonisszaképző igazgatójának, ki alkalmta adott az értékes előadás megtartására s gyors intézkedésével délután 5 órakor adva hirt, 7 órára már több, mint száz hallgatót hozott össze. Uhlig egy napot töltött Debrecenben.

——oooOooo——

— **Személyi hir.** Vitéz Czeglédy Béla a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara helyettes igazgatója, szabadságáról a tegnapi nap folyamán hazaérkezett, s hivatali működését megkezdte.

— **Baltazár Dezső püspök körútja.** Baltazár Dezső ref. püspök körútját a csonkanagyszalontai egyházmegyében, október hó 14—24-ig tartja, — Maklári Károly egy. ker. főjegyző és a püspöki titkár kiséretében. Október hó 19-én, vasárnap Sarkadon tart istentiszteletet és presbiteri díszgyülést Baltazár Dezső püspök.

— **Rádiósok figyelmébe!** A Keletmagyarországi Rádió Társaság, folyó hó kilencedikén, délután hét órakor tartja hetedik előadását az iparostanonciskola tornatermében, (Burgondia ucca) „Távolbalátás" cimen. Az előadást az Egyesült Izzólámpagyár, Ujpest, kiküldött mérnöke tartja, megfelelő bemutatásokkal. Az előadás díjtalan. A Keletmagyarországi Rádió Társaság, mindennap délután 6—8 óráig hivatalos órát tart az iparostanonciskola, földszint 5. sz. (Burgondia ucca), ahol a tagok részére a rádióval kapcsolatos összes kérdésekre díjmentes felvilágositásokat ad, készülékeket megvizsgál stb. tagsági díj havi ötven fillér. Pénteken délután öt órakor a Déri-múzeum előtti téren, a rádió társaság, megafonos berendezésével térzenét fog tartani.

— **A Képzőművészet „Benczur" száma.** Dr. Gyöngyösi Nándor szerkesztésében megjelenő „Képzőművészet" művészeti folyóirat, októberi számát Benczur Gyula emlékének szenteli, a nagy mester elhalálozásának tizedik évfordulóján. Benczur Gyula művészetét Berzeviczy Albert remekbe készült akadémiai emlékbeszéde méltatja és ezt a miniatür essayt, 25 gyönyörü Benczur-reprodukció illusztrálja. A nagy magyar mester művészetének megelevenedett emléke ismét bizonyság arra, hogy a művészetben nem az irány, hanem a tehetség érvényesül. Benczur Gyula művészetének ismertetésén kivül a nívós folyóirat reprodukciói és tárlati kritikái bőséges beszámolót adnak az aktuális művészeti eseményekről is. A „Képzőművészet" szerkesztősége és kiadóhivatala: V. Katona József ucca 27. szám. — Előfizetési ára 24 pengő.

X **Szüreti mulatság a Korona diszteremben,** folyó hó 18-án, szombaton. Belépődij 1.20 pengő, a vigalmiadóval együtt.

A világhirű

Mercedes-Benz

személy és teherautók
és a M. kir. áll. Vas-, Acél- és Gépgyárak által gyártott, tehát

magyar gyártmányu

MÁVAG-MERCEDES-BENZ

teherautók, autóbuszok és különleges autók vezérképviselete és eladási központja:

MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RT. Budapest, IV., Váci-utca 24.
Körzetképviselet: Révész Imre Debrecen, Hunyadi-utca 21. sz.

Klórethyllel elaltatta a házbelieket a Társadalombiztositó egyik altisztje, akiről kiderült, hogy lopkodta az intézet rendelőjéből a müszereket és a gyógyszereket

Különös bünügyben inditott nyomozást a debreceni rendőrség, amely a nyomozás folyamán váratlan fordulatot vett, mert az egészség elleni kihágásból lopási ügy lett.

A Teleki ucca 46. szám alatt lakik Szakolai András, a Társadalombiztositó Intézet debreceni pénztárának altitsztje. Szakolai a házbelieknek beszélgetés közben el mondotta, hogy az orvosok hogyan altatják el operáció alkalmával a betegeket. A házbeliek álmélkodtak és Szakolainak tetszett, hogy ő bemutathatja a tudományát, amit az orvosi rendelőben, ahol szolgálatot teljesitett, sajátitott el, elővett egy üveg chloraethylt, amivel a betegeket ráfecskendezéssel érzésteleniteni szokták. A chloraethylnek a gáza alkalmas altatásra is és Szakolai ráspriccelt egy zsebkendőre és azt a házban lakó egyik leány arcára tette, aki a gáztól nehány percre el is aludt. Ezután egy fiatalember ajánlkozott az elaltatásra és Szakolai neki is készitett altatót a zsebkendőn, de ez a fiatalember már ledobta arcáról a zsebkendőt és nem aludt el.

A házbelieknek szöget ütött a fejébe Szakolai altatása, amiről tudták, hogy az káros az egészségre és jelentést tettek a rendőrségen.

A rendőrség meg is inditotta a nyomozást az altatás ügyében, amely hamarosan meglepő eredménnyel végződött. Szakolai ugyanis azt mondotta a nyomozó detektivnek, hogy a kloraethyles üveg már nincs meg. A fecskendő azonban megkerült, mert az udvaron volt elásva. A detektiv most már házkutatát tartott és a házkutatás alkalmával müszereket, különböző mérgeket és gyógyszereket találtak, amelyekről kiderült, hogy azokat Szakolai a Társadalombiztositó Intézet rendelőjéből hordozta haza a lakására.

Szakolai ellen a Társadalombiztositó Intézet is feljelentést tett lopás miatt és a hütlen altisztet őrizetbe vette a rendőrség. Az eljárás folyik.

— **A debreceni református diákok „Soli Deo Gloria Szövetsége"** vasárnap, október hó ötödikén tartotta ezévi első gyülését. Kezdődött a 100. dicsérettel. Imádkozott Csontos Jenő th., majd a csütörtöktől vasárnapig ittartózkodó Kiss Sándor központi főtitkár tartotta meg gondolatdús, s igazán értékes előadását „Soli Deo Gloria életstilus" cimmel. A legnagyobb gondalatok, rendszerek, — mondotta Kiss Sándor — tudtak életstilusokat megteremteni. Ma mindenki úgy beszél korunkról, mint az átalakulások koráról, a nagy változások idejéről. Ezekkel szemben nekünk mindig készen kell lennünk s nekünk meg is van az élet minden területére a programmunk, mert a kálvinizmus az, mely világnézetet tudott teremteni. Igy, ha SDG. életstilusról beszélünk, úgy az SDG. életstilus egyik sajátsága az ötudatosság. Száz százalékkal kell öntudatosnak lennünk, mégpedig minden vonalon kiépitve, mert csak akkor képviselhetünk életstilust. A jelen hív és útasit a református öntudat hirdetésére, de ez nem propaganda, hanem misszió. — A mi életünknek szervesen kapcsolva kell lenni a Bibliával. A Bibliának minden napi kenyerünknek kell lenni és mindent azon keresztül kell vennünk. Ez az ötudat együttal a legszókimondóbb is. A SDG. életstilus nem nádszál-jellem, hanem erős, nem ingadozó, senki mástól, mint Istentől függő, és egyedül Istenre hallgató karakter. — Egyik SDG. életstilus az Isten előtt való megalázkodás. Van azután az SDG. életnek praktikus pontja is, — hogy optimista. Mindenkitől a legjobban várja és a legjobbat adja mindenkinek. Ezután rövidesen befejezi és elbúcsúzik, mert megy a vonathoz, hogy újra visszatérjen Pestre. — Az ülés ezután Kántor József ügyv. elnök köszönő szavaival, énekléssel és ugyancsak Kántor Józsefnek záróimájával végződött. A következő gyülés október hó 12-én, délután félnégy órakor lesz a Kollégium II. számú theológiai termében, mely azért lesz jelentős, mert a debreceni szövetség akkor fogja ünnepelni fennállásának és működésének első évfordulóját. A tagokat és annak lenni szándékozókat ezúton is szivesen hivja és várja a vezetőség.

X **Megjelent Palj bácsi könyvtárának első száma. 50 fillérért a kiadóhivatalban kapható.**

— **A Homokkerti Olvasókör** középiskolára előkészitő tanfolyamára még párnapig a jelentkezések elfogadtatnak. Jelentkezni lehet szerdán és szombaton, este nyolc órától az Olvasókör helyiségében, Kövér Gyulánál vagy levélben Kiss Istvánnál, a tanfolyam rendezőjénél, (Sz. Papp István ucca 18. szám). Részvételi díj havonként 4 pengő.

A Halál és En

Mindig játszom a Hallálal,
a Csontlegény és én
jópajtások vagyunk:
néha-néha
titokban
találkozunk.

Sokszor váratlanul felkeres,
rámutat a sok virágra:
»Holnapra mind lehull,
egy éj,
egy nap
és megfakul.«

A Csontlegény és én
jópajtások vagyunk,
néha titokban
találkozunk.

(Debrecen.)

ZS. MOLNÁR IBOLYA.

——oooOooo——

— **Egy szegényasszony kérelme beteg leánya megmentéséért.** Egy nagyon szegényasszony levéllel fordult a szerkesztőségünkhöz s azt kéri, hivjuk fel a jószivü emberek figyelmét nyomoruságos helyzetére. — Közli, hogy jó Istenfélő, szive majd megszakad, mert leányát súlyos betegsége miatt operálták, azonban a klinikáról hely hiányában kibocsátották. Most aztán nem tudja táplálni. Élelmiszer segitséget és meleg kabátot ruhát kér a leányának. Cime: Lehel ucca 24. szám.

X **Minden diák** 2 pengős havi részletre veheti a Génius kislexikonát, angolvászon kötésben, tanulásnál jó hasznát veszi, ez a legújabb lexikon. Szállítja Antalffy József könyvkereskedése. Telefon 612. szám. Vidékre első részlet utánvéttel.

— **A román kormány hozzájárult az új katholikus püspökök kinevezéséhez.** Bukarestből jelentik: A kormány hozzájárult, hogy a Szentszék az újonnan létesült szatmári püspökség fejévé Fiedler István temesvári kanonokot, a máramarossziget i püspökség élére pedig Ruszu Sándort nevezze ki. Ugyancsak hozzájárult a kormány ahhoz, hogy Pacha Ágoston temesvári apostoli kormányzót, lebedoi püspököt, véglegesen temesvári püspökké nevezzék ki.

— **A KIE előkészületei az uj munkaévre.** Jelentettük már, hogy a Keresztyén Ifjúsági Egyesület a Ferenc József út 7. szám alatt, új, nagyszabásu modern helyiséget bérelt, melyben a KIE munka széles keretek között fog kibontakozni. Ezt a kibontakozást előzte meg az a kedves és meleghangulatban lefolyt belső tanácskozás amely kedden este volt a KIE új helyiségében. Hatalmas munkát akar a KIE az ifjúság között végezni és e munkára kellően felkészült vezetői gárdát szervezett meg. Ugy hisszük, hogy ez a mozgalom van hivatva arra, hogy Debrecen ifjúságát megnyerje az új társadalomépitő gondolatoknak. Az ifjúság mindig kedvesen és megértően fogadja azokat a vezetőket, — akik a maga soraiból kerülnek ki. — Több mint ötven fiatalember, a debreceni ifjúság legjava tanácskozott kedden este a KIE-ben arról, hogy milyen munkaágakat fog a KIE a közeljövőben megindítani. Ezek között szerepel a KIE szabadegyetem, kisakadémia, önképzőkör, angol s német club, gyorsiró és gépiró, kerékpáros, foto, stb. csoportok.

X **Magyar Turista Egyesület debreceni osztálya fényképkiállitása 1930 november 15-én, melyre bárki jelentkezhet, eddig 26 dij futott be a gyárosoktól, kivánatra a kiállitásra kölcsön keretek, bővebb felvilágositással kizárólag Berzéki Sándor és Springer József fotóüzlete szolgál. Teljesen különálló más kiállitástól. Amateurőknek olcsó árak, turista tagoknak engedmény a keretekből.**

Gyászrovat

Makkai Lajos református lelkész meghalt.

Sulyos gyász érte a református egyházat, melynek egyik kiváló tagja, Makkai Lajos lelkész elhunyt. Makkai Lajos hosszu ideig a debreceni diakonissza képző intézet igazgatója volt és az állami főreáliskolánál, mint hitoktató lelkész fejtett ki tevékenységet, mig ezelőtt két évvel nyugdijazták. A nyugalom éveit Füzesabonyban töltötte, ahol most meghalt. Makkai Lajos kiváló szervező erő, nagyon jó lelkész és kitünő hitoktató volt. A debreceni református egyháznak buzgó szolgája volt. Temetése pénteken délelőtt 11 órakor történik, Füzesabonyban.

—oooOooo—

Anyakönyvi hirek

Házasság: Budinszky Gyula—Domokos Erzsébet.

Születések: Erdei Mihály bérlő, fiú Mihály. — Doma Béla kőműves, leány Edit. — Silye András földmives leány Jolán. — Pozsa András klinikai altiszt, leány Irén. — Somogyi István kocsis, leány Mária. — Leiter Fülöp földmives, leány Julia. — Marinka Zoltán napszámos, fiú Zoltán. — Sütő Imre kereskedő, leány Eszter. — Barkócsi András napszámos, leány Juliánna. — Fekete Pál földmives, f. Pál. — Vidó András bankhivatalnok, fiú Endre. — Fekete István földmives, fiú László. — Gonda Lajos cipész, leány Julia. — Tőzsér Gábor földmives, leány Etelka. — Varga József gazdálkodó, leány Mária. — Pallás Gábor pallér, fiú Gyula. — Zámbó Zoltán kőműves, fiú Sándor.

Halálozások: özv. Tóth Gyuláné rk. 63 éves, Darabos ucca 20. szám. Gali Sándor ref. 4 hónapos, Kuruc u. 72. szám. — Rezes József ref. 2 hónapos, Jókai ucca 33. szám. — Varga József rk. 56 éves, Kassai út 35. sz.

—oooOooo—

— **Rokonnépek napja az iskolában.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, valamennyi alsó- és középfokú tanintézetekben rokonnépek napjának tartását rendeli, október hó 18. napján. Ez alkalommal a másik két finn-ugor államban, Észtországban és Finnországban is hasonló ünnepségeket rendeznek. A magyarországi ünnepségeken ismertetni kell a két legmüveltebb rokonnépnek, az észt és finn nemzetnek történelmét, állami berendezését, kultúráját, művészetét stb.

X Orvosi, jogi, gazdasági és mindennemü szakkönyvek új és használt állapotban kapható: Böhm Ferenc könyvkereskedése, Ferenc József-ut 7.

X Bélyeggyüjtemények vétele, eladása, fényképezőgépek, másolópapirok, előhívók, fixirozók, amatőrmunkák szakszerü elkészitése — fototanács. — Magyarhétre legdúsabban felszerelt magyarcikkek raktára, — Springer József üzletében, főpostamellett.

Részrehajlással gyanusitotta meg az adóügyi jegyzőt egy hajdudorogi kereskedő

Bíróság elé állitották.

Ez év tavaszán egy beadvány érkezett a közigazgatási birósághoz. A beadványt Grünfeld Hermann hajdudorogi kereskedő irta, miután sokallotta a háza után kivetett adót. A beadványban a többek között a következőket irta: „A törvény előirja, hogy minden adózó polgárt egy itcével kell mérni, most nézzük meg, hogy Szabó János helyettes adóügyi jegyző milyen itcével mér engem és milyen itcével méri Szandler Farkas vas- és bőrkereskedőt. — Kérem megvizsgálni, hogy Szabó János a Szandler Farkas adójának kivetését miért tartja fenn magának és hogy Szabó János ezen menynyit keresett?"

A beadványban foglaltak miatt bünvádi eljárás indult Grünfeld Hermann ellen, akit tegnap délelőtt vont felelősségre a debreceni törvényszéknek dr. Jeney Sándor törvényszéki tanácselnök elnöklete alatt müködő büntetőtanácsa. — A vádlott azzal védekezett, hogy az adókivetésnél az adóügyi helyettes jegyző tényleg részrehajlóan járt el. A törvényszék egyelőre nem hozott itéletet, hanem a főtárgyalást a vonatkozó iratoknak a pénzügyigazgatóságtól és az adóhivataltól való beszerzése végett elnapolta.

Hitelrontásért elitélt a debreceni törvényszék egy berettyóujfalui bankigazgatót

„A mai helyzetben az információadás sulyos következményekkel járhat".

Hitelrontással vádolva került tegnap a debreceni törvényszék elé **Galgóczy** Béla berettyóujfalui bankigazgató. — Az érdekes eset előzményei a következők:

A Freud Dezső-féle budapesti információs iroda ez év telén információt kért a bankigazgatótól Marschalkó József berettyóujfalui uridivatkereskedő vagyoni viszonyai felől. — Galgóczy válaszában ugy nyilatkozott, hogy Marshalkó jelenleg csőd előtt áll, a kényszeregyezséget már megkérte maga ellen és most végkiárulást rendez. Azt is hozzátette a bankigazgató, hogy ugy tudja, hogy a kereskedő a végkiárulás után elhagyja Magyarországot és Bécsbe költözik.

A rossz információ következtében a cégek beszüntették a hitelezést Marschalkóval szemben. — A kereskedő érdeklődött ennek oka felől és ekkor megtudta, hogy Galgóczy rossz információt adott róla. Most már megtette ellene a bünvádi feljelentést.

A tegnapi főtárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy ő utánajárt Marschalkó ügyében a dolognak és az információt a legjobb tudomása szerint adta. Több tanu ugy vallott, hogy Marschalkó József kijelentette előttük, hogy a végkiárusitás után elköltözik az országból. Azt is mondták a tanuk, hogy szó volt arról, hogy a sértett üzletének egy részét kiadja.

A perbeszédek elhangzása után a törvényszék meghozta az itéletet amely szerint Galgóczy Béla bünösségét megállapitotta és 400 pengő pénzbüntetéssel sujtotta. — Az itélet indokolása szerint a vádlott által adott információ nagyjában megfelelt a tényeknek, de a bankigazgatónak mégis jobban utána kellett volna járnia a tényeknek. A mai nehéz helyzetben lelkiismeretes információt kell adni, mert az információadás igen sulyos következményekkel járhat.

Az itéletet a kir. ügyész tudomásul vette, — a vádlott és védője ellenben felebbezést jelentett be.

— **A szovjet megvonta az élelmezési jegyeket a papoktól és más egyházi személyektől.** A szovjet új rendelettel, november hó elsejétől kezdve megvonja az élelmiszerjegyeket valamennyi egyház papjaitól és alkalmazottaitól. A rendelet egyaránt sújtja az összes lelkészeket, szerzeteseket világi papokat, világi prédikátorokat, egyházfikat, a vallásos jellegü iskolák tanitóit, az énekkarok vezetőit és tagjait, egyházi zenészeket, egyházi iratok és imakönyvek kiadóit, sőt az olyan szobrászokat és mügyüjtőket is, akik vallásostárgyú műveket alkotnak, valamint mindezek 14 éven felüli családtagjait. Mindezek az úgynevezett „nem dolgozó elemek" osztályába kerülnek, akiknek nincs joguk az olcsó élelmiszerfejadagokhoz. Ez a rndelet egyszersmind befejezte Szovjetoroszország lakosságának hét kasztba való osztását. A legelső a teljes politikai jogokkal bíró testi munkások kasztja, akiknek a nevében gyakorolják a ploletárdiktaturát és akiknek a számát 3.5 millióra becsülik.

HA FÁJ A FEJE ÉS SZÉDÜL

ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, oldalszúrást, mellszorulást és szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József" keserüvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyitják, hogy a „Ferenc József" viz remek természetalkotta hashajtó. — A „Ferenc József" keserüvíz" gyógyszertárakban, droguériákban és füszerüzletekben kapható.

A DEBRECENI EGYHÁZMEGYE MA KÖZGYÜLÉST TART.

A debreceni református egyházmegye ma, csütörtökön reggel tartja rendes őszi közgyülését F. Vargha Lajos esperes és Kulin Imre főgondnok elnöklésével. A közgyülést reggel kilenc órakor kezdik az egyház tanácstermében.

A közgyülésen az esperes beszámol az egyházmegye életéről és a fontosabb eseményekről.

—oooOooo—

X Schaff tánciskolájában, a Korona disztermében, folyó hó 15-én új tánctanfolyam kezdődik, iparos- és kereskedőifjak részére. Minden csütörtökön, vasárnap össztánc.

— **Nem fizette meg a széksértésért a pénzbüntetést, elvesztette mandátumát.** Szegedről jelentik: Emlékezetes az az incidens, amely a város legutóbbi közgyülésén történt. Szücs Imre szociáldemokrata városatya sulyosan megtámadta felszólalásában a város polgármesterét és ezért a városatyát ötszáz pengő pénzbüntetésre itélte a törvényhatósági bizottság. A törvény értelmében Szücs Imre városatyai jogai ezzel a büntetéssel automatikusan megszüntek nyolc napra és útasitották, hogy nyolc napon belül fizesse meg a pénzbirságot a városi főpénztárnál, mert ellenkező esetben végérvényesen elveszíti mandátumát. Hétfőn déli 12 órakor járt le az a nyolc nap, ami alatt Szücs Imre az ötszáz pengőt befizethette volna. — A városatya azonban a büntetéspénzzel nem jelentkezett. Az ügyet az igazoló-választmány elé terjesztették és Szücs Imre helyett a lajstromban utána következő jelöltet hivták be. Ez az első eset a törvény alkalmazása óta, hogy a széksértés miatt kiszabott pénzbüntetés kifizetésének elmulasztásáért valakit megfosztanak mandátumától.

HIRDETMÉNY.

A Debrecen, Nyiregyháza, Csap, ungvári állami közut 3.391—946 km. Hajdu vármegyei szakasza, Debrecen Városháztól, Hajduhadházon és Tégláson át Hajduvármegye határáig, a közut 3.394—8.000 km. külső szakasza közt és 18.800—21.000 km. külső szakasza közt folyamatba tett **utpálya felszakitási, kiegyenlitési, szélesitési és áthengerelési munkái miatt a Debrecen, Hajduhadház, Téglás, Ujfehértó, Nyiregyháza közötti autó és egyéb jármü, az átvonuló forgalom elől elzáratott.**

Az elzárás előreláthatólag 1930 november hó 30-ig fog tartani. Ezen **időpontig a forgalom a következő** utvonalakra tereltetik: Debrecen—Téglás közötti átvonuló forgalom Debrecen, Hajduböszörmény, Téglás utvonalra, — Hajduböszörménytől Téglásig földuton.

Dr. Vásáry István, s. k., polgármester.

Vizvezetéket kötelező bevezetni,

ne dobja ki a pénzét, hanem kérjen árajánlatot

Fülöp Miklós

bádogos és vizvezeték szerelő mestertől, Debrecen, Csapó ucca 3. Telefon 917. aki szakszerü munkát jutányosan és kedvező fizetési feltételek mellett végez. Költségvetés dijtalan.

3 vezető márka:

KALOR, NERO, PERPETUM

folytonégő kályha.

Főraktár:

SESZTINA LAJOS

DEBRECZEN.

Mindenkinek

érdeke, hogy ruhái olcsón és divatosan legyen elkészitve, — ezt megtalálja Keresztesy uri szabónál, Varga-utca 1., a Piarista rendházzal szemben.

Weisz kelmefestő

Arany János-u. 7.

fest, tisztit.

Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

A kongótégla gyártása

Sokan nincsenek azzal tisztában, hogy mi a küiönbség a kongótégla és a közönséges tégla között? Különösen érdekli ez a dolog a debrecenieket, akiknek a város áldozatkészségéből kongótéglagyár is áll rendelkezésükre.

Először is azt a kérdést kell tisztázni, vajjon a tégla is a kerámiai iparhoz tartozik? Erre azt kell válaszolni, hogy minden agyagból készült és égetett áru kerámiai termék s így a tégla is az.

A kongótégla és a közönséges tégla között ugy az anyag összetételében, égetésében, mint a sajátságaiban különbség van. A kongótégla sajátsága, hogy a vizet nem szívja be, a törés helye kagylós, ha törési felületén a nyelvhez értetjük, nem tapad hozzá és súlybírási képessége nagyobb, mint a közönséges tégláé, mely a vizet magába szívja, törése pórusos, nyelvhez tapad, könnyen törik, de a levegőt keresztül engedi.

Míg a közönséges tégla belső falak építésére alkalmasabb, addig a kongótégla utak kövezésére, alapfalakhoz, házfrontokhoz és általában az épületkerámiához sok tekintetben kiválóan alkalmazható. Ugyanabból az anyagból, amiből a kongótégla készül, készíteni lehet saválló edényeket, különböző higienia céljára szolgáló árut is.

Debrecen város lépése tehát nem volt kisjelentőségü, amikor klinkergyárat létesített.

A közönséges tégla anyaga a természetben néha olyan állapotban fordul elő, hogy azonnal fel lehet használni a tégla gyártására. Gyakran azonban vegyíteni kell többféle agyaggal vagy homokkal. Ha az agyag kövér, kevés homokot tartalmaz, száradásnál reped, égetésnél szétpattan. téglagyártásra csak akkor alkalmas, ha homokot keverünk közé. A homok sovánnyá teszi az agyagot és alkalmassá a téglagyártásra. Viszont, ha sok a homok, az agyagban, égetés után a tégla gyenge lesz. Ebben az esetben kövér agyagot kell a téglaanyaghoz keverni. Az égetése a téglának 700—900 fokon történik. Az égetés nagyon egyszerü, csak arra kell ügyelni, hogy lassan emelkedő tüzet alkalmazzunk.

A kongótégla gyártása nem ilyen egyszerü. Itten az a cél, hogy az agyag tömör kagylóstörésü masszává alakuljon át. Ezért a téglát fel kell hevíteni a megpuhulási pontig, körülbelül 1200—1300 fokra. Vigyázni kell, hogy ne az olvadás pontig hevítsük fel, mert akkor a tégla megolvad és csak csákánnyal lehet kiszedni a kemencéből. A fütés is nagyobb gondot okoz. A kemencében egyenletesen kell a tüzet elterjteszteni, különben egyes helyeken az anyag megolvad, a másik helyen pedig még a megpuhulás sem következik be.

A gyártásnál tehát a legelső feladat a megpuhulási és az olvadási pontot kikutatni. Ez a különböző agyagnál különböző helyen van. Legkönnyebben megértjük ezt, ha az anyag összetételével tisztában vagyunk. Az agyag áll rendes körülmények között: aluminiumoxidból, szilicium-, vas-, mangán-, kalcium-, nátrium-, kalium-, magnéziumoxidból, néha még más fémoxidok s fordulnak benne elő. Igen gyakoriak a szulfátok is.

Az aluminium- és a sziliciumoxid nehezen olvadó agyagot képez. Könnyebben olvadnak a vas, mangán, kalcium, nátrium, kálium, magnézium oxidjai. Ahol ezek az utóbbi oxidok nagyobb mennyiségben fordulnak elő, az olvadás már 900—1000 fokon bekövetkezik. Ezeknél az agyagoknál kongótéglagyártás lehetetlen, mert az olvadáspont a megpuhulási ponthoz nagyon közel van s a termék elformátlanodik a kemencében. Ha a kongótéglagyártásnál olyan agyag nem áll rendelkezésünkre, amelynek megpuhulási pontja és olvadáspontja egymástól messze esik — ami igen ritkán történik meg — akkor nehezebben olvadó, gazdag aluminiumozid és sziliciumoxid tartalmu agyaggal vegyítjük. Az égetésnél a könnyen olvadó oxidok megolvadnak, a nehezebben olvadókat körülzárják. Ha most ebben a pillanatban megszüntetjük a tovább hevítést, a megpuhulási pontnál megáll a folyamat s így célunkat elértük.

Érdekes még megjegyezni, hogy a kongótégla a porcellánnal rokonságban áll. Ez is kagylótörésü, a vizet nem szívja be és égetési folyamata ugyanaz. A különbség csak az, hogy az ugynevezett folyó vagy oldó anyagot itt nem a vas- és mészvegyület képezi, hanem a kalium és a nátrium, amelyeket gazdag földpáttartalmu vasmentes kőzetekből nyernek. A porcellán anyaga porcellánföld (fehér agyag), quarchomok és földpát. Égetése 1300—1600 fok körül van.

Dr Kövessi József.

Kellemet'en szá'szag

visszataszító. Csunya színü fogak eltorzitják a legszebb arcit. Mindkét szépséghibát azonnal és alaposan el lehet tüntetni a pompásan üdítő **Chlorodont-fogpaszta** gyakran már egyszeri használatával. A fogak már egyszeri használat után gyönyörü elefántcsontszinben ragyognak. Kisérelje meg egy tubus fogkrémmel, melynek ára 60 fillér, egy nagy tubus ára 1 pengő. — **Chlorodont-szájvíz** üvegenként P 1.90 és 3.50. Csak kék-zöldszinü csomagolásban „Chlorodont" felírattal valódi. — Mindenütt kapható. — Leo-Werke A-G. Dresden, magyarországi vezérképviselete: Molnár Bertalan és Társa, Budapest.

Betörőnek nézte az ittas embert és agyonlőtte

A törvényszék jogos védelem cimén felmentette.

Budapestről jelentik: A pestvidéki ügyészség vádat emelt Smoling Béla dr volt budapesti rendőr kapitány ellen erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntette cimén. A vádirat szerint Smoling Béla dr tavaly nyáron a csillaghegyi üdülőtelepen feleségével és kis gyermekével a Horgony csónakházban lakott, ahová május elsején éjszaka egy ismeretlen fiatalember hatolt be, akit az álmából felriadt Smoling Béla dr betörőnek nézett. A volt kapitány felesége sikoltozására riadt fel álmából, előkapta párnája alól töltött Steyer-pisztolyát és a következő izgalmas párbeszéd pegett le közte és az ismeretlen fiatalember közt:

— Mit akar?

— Mit akarnék?

— Takarodjék, mert rögtön lelövöm! — s a kapitány már lőtt is és a szerencsétlen fiatalember a következő pillanatban holtan rogyott össze.

A lövés zajára a szomszédos telepek lakói elősiettek és megállapitották, hogy az agyonlőtt fiatalember Győri István huszonkétéves székesfővárosi gázgyári villanyszerelő, aki az előző este barátaival együtt legénybucsun vett részt és illuminált állapotban hazafelé botorkálása közben tévedt be a Smolingék csónakházába.

Ebben az ügyben a főtárgyalást ma tartotta meg a pestvidéki törvényszék Szekér-tanácsa. Smoling Béla dr a főtárgyaláson is tagadta bünösségét és vallomásában azt hangoztatta, hogy joggal tarthatott attól, hogy betörővel áll szemben, mert a telepen előzőleg több betörés történt és a csónaktelep irodahelyiségét is kirabolták. Mint hogy a fiatalember kérdésére nem adott határozott választ, családja védelmében kénytelen volt fegyverét használni.

Smoling Béláné született Frisch Mária, a volt rendőrkapitány felesége mint tanu, hasonló módon mondja el az esemény lefolyását, majd Dubniczky József csónaképitőmester és Knédel Henrik gyári munkás tettek kevésbé fontos tanuvallomást.

A bizonyitási eljárás befejezése után Knörr főügyész tartotta meg vádbeszédét, majd Rákóczi-Paresetich Béla dr védő szólalt fel és azt fejtegette, hogy a jogos önvédelem tipikus esetéről van szó.

A törvényszék hosszas tanácskozá sután Smoling Béla dr-t jogos önvédelem cimén felmentette az ellene emelt vád alól. Az itéletben az ügyész is megnyugodott, a sértettek azonban átvették a pótmagánvádat és felebbezést jelentettek be.

— Magyar vasútasok osztrák sapkában járnak Sopronban. Sopronból jelentik: A város közönsége megdöbbenéssel vette észre, hogy az utóbbi időben több magyar vasútas fején osztrák sapka van, osztrák nemzetiszinü szalaggal ékesitve. Megkérdezték a magyar vasútasokat, hogy miért viselik az osztrák vasútasok sapkáját é sakkor meglepő választ kaptak. A Győr—Sopron—Ebenfurti Vasútársaságnak az elszakított Nyugatmagyarországon is vannak vasúti vonalai. — Ezeken a vonalakon a soproni magyar vasútasok teljesitenek szolgálatot. Az osztrák hatóságok nem engedték meg, hogy ezek a magyar vasútasok saját sapkájukat viseljék, hanem osztrák uniformisba bujtatták őket és osztrák nemzetiszinü szalaggal diszitették sapkájukat. Sopronban felháborodással tárgyalják az esetet. Ha magyar vasútas magyar egyenruhában és magyar koronával diszitett sapkával nem járhat az osztrák területen, miért engedik meg a magyar hatóságok, hogy magyar állampolgárok idegen ország egyenruhájában, idegen állam nemzetiszinü szalagjával diszitve járkáljanak a magyar városban? Annál különösebb ez az eset, mert Sopronban az osztrák finánccok karddal járkálhatnak. Sopron város magyar érzelmü közönsége a hatóságok sürgős intézkedését kéri ebben a különös ügyben.

— Brassóban havazott. Brassóból jelentik, hogy ott tegnap reggel havazott és a hőmérséklet 0 fokra sülyedt.

Fehértói Dániel

temetkezési vállalata
Dégenfeld tér 4. sz.
Telefon 11—85.

X B. Vattay Margit táncintézetében, október hó 15-én, a Dóczy ref. leánygimnázium, 19-én pedig a dalosverseny koszorúsleányainak tanfolyamai kezdődnek meg. Beiratkozás egésznap Péterfia ucca 30. szám alatt.

X Olcsó kiadásban jelent meg a „Katonadolog" cimü lebilincselően érdekes háborus regény. A 160 oldalas kötet ára 80 fillér. Kapható a könyvkereskedésekben és a trafikokban.

— Ábrahám Géza egyetemi tanár. A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a m kir. József Műegyetem 3. számú tanszékére, dr. pattaantyus Ábrahám Géza okleveles gépészmérnököt egyetemi nyilvános rendkivüli tanárt egyetemi nyilvános rendes tanárrá nevezte ki.

— Debreceni magántisztviselők nagygyülése. Debrecen magántisztviselő társadalmának egyetlen érdekképviselete a Magyarországi Magántisztviselők Szövetségének helyicsoportja e hó 12-én, vasárnap délután öt órakor tartja Thaly Kálmán ucca 14. szám alatti helyiségében ezévi nagygyülését. A nagygyülés előadója Kertész Miklós a szövetség központi főtitkára, Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsági tagja. Előadásának cime: „A magántisztviselők helyzete Magyarországon és a külföldön".

— Használt ruhát gyüjtenek Pécsett a szegényeknek. Pécsről jelentik: A város szükségmunka- és ebédeltetési akciója mellett a társadalom is indított akciót a munkanélküliekért. Felszólitották Pécs város polgárait, hogy használt ruháikat, amelyeket nélkülözni tudnak, adják át a városnak, — hogy kioszthassák az arrra rászorult szegények között. Ugy tervezik, hogy a használt ruhákat a város költségén megjavittatják, a klinikai fertőtlenitő intézetben mindegyiket fertőtlenitik s azután kiosztják a szegények között. A felszólitás máris eredményekre vezetett, mert a kijelölt városi ruhatárba több pécsi polgár beküldte nélkülözhető, használt ruháit.

— Nem köteles senki vagyoni állapotát bevallani a végrehajtó előtt. A Kúria elvi jelentőségü itéletet hozott most egy végrehajtási pörrel kapcsolatban. Körpner Jenő nyiregyházi marhakereskedő ellen végrehajtást vezetett egyik hitelezője. A végrehajtás során azonban kiderült, hogy foglalni nem lehet, mert Körpner ingatlanait eladta a feleségének, aki egy harmadik személynek adta tovább. Erre a hitelezők följelentésére csalás cimén indult meg az eljárás a kereskedő ellen, aki a tárgyalás során azzal védekezett, hogy nem követett el csalást, mert ingatlanain kivül ebben az időben többszáz élő marhának a tulajdonosa volt. Ezt a kereskedő irásbeli bizonyitékokkal igazolta s arra hivatkozott, hogy ha a hitelezője komolyan utána nézett volna a vagyonának, — aránylag könnyüszerrel megállapithatta volna, hogy nagy marhaállománya van és igy a követelésére fedezetet talált volna. A törvényszék annak idején egyhónapi fogházra itélte a kereskedőt, akit most a Kúria pedig jogerősen felmentett a csalás vádja alól azzal az indokolással, hogy nem köteles senki vagyoni állapotát bevallani a végrehajtó előtt, hanem a hitelező kötelessége a vagyont föl-kutatni.

X Egyesületi könyvtárak, olvasókörök, ifjúsági- s magánkönyvtárakat felszerelek, jó és olcsó könyvekkel. Antalffy József könyvkereskedése. — Telefon 612 szám.

A Hungária-Bocskay meccsre 12 pengőért utazhatnak Budapestre és vissza a „Debreczen" olvasói

Jelentkezéseket pénteken délután 6 óráig fogad el a „Debreczen" kiadóhivatala olvasóinktól minden külön igazolás vagy formaság nélkül.

A Hungária-Bocskay mecs lesz a következő vasárnap nagy sportesménye, amelyre, a gyönyörű őszi időjárásra való tekintettel is kirándulni Debrecenből olvasóink Bocskay drucker-tábora is. **Erre az utazásra már több kisebb és nagyobb csoport jelentkezett szerkesztőségünkben,** ugy hogy elhatároztuk, hogy a szombat déli személyvonattal társasutazást szervezünk Budapestre.

Ennek az utazásnak az összes venatköltsége mindössze 12 pengő, az oda és visszautazást beleértve, személyvonat III. osztályon.

A visszautazás vasárnap az éjjeli személyvonattal történik — ugyancsak csoportosan és kívánatra mindössze 3 pengő ráfizetéssel II. osztályon lehet éjszaka visszafelé utazni. Külön szakaszokat a MÁV. a „Debreczen" olvasói részére fent fog tartani.

A Budapesten való tartózkodás és elhelyezkedés nincsen programhoz kötve és mindenkinek szabad tetszésére van bizva az elhelyezkedés és ellátás kérdése is, amely utóbbit igen sokan tarisznyából oldanak meg.

Ezzel az egész olcsó utazási lehetőséggel, amely a MÁV.-nak a csoportos utazásoknál nyujtott nagy kedvezménye révén lehetséges, a mai gazdasági viszonyoknak megfelelően azt akartuk elérni, hogy a mecesre a „Debreczen" olvasói a vasuti utazást a normális személyvonati áraknál 33 százalékkal olcsóbban tehessék meg, s a megtakaritott összeget tetszésök szerint minden kötött programm nélkül használhassák fel a fővárosi tartózkodás költségeinek fedezésére.

Azok részére, akik szállodai elszállásolást és vendéglői étkezést vesznek igénybe, **külön kedvezményes utalványokat adunk,** amelyek alapján jelentős százalékos engedményben részesülnek a szobákban kifüggesztett illetve az étlapokon feltüntetett árakból.

Hangsulyozni kivánjuk, hogy ezen az utazáson (az összes kedvezményeket beleértve)

a „Debreczen" valamennyi előfizetője és olvasója részt vehet, anélkül, hogy akár előfizetési nyugtájával, akár más módon ebbeli minőségét igazolná. Az utazáson való részvétel uj előfizetéshez sincsen kötve.

A jelentkezés alkalmával a részvételi összeg felc, 6 pengő lefizetendő, s az összeg másik része legkésőbb szombaton délelőtt 10 óráig fizetendő be a „Debreczen" kiadóhivatalában. — **Jelentkezni péntek délután 6 óráig lehet.**

Ennek az egészen olcsó vasuti utazásnak a lehetővé tételével a „Debreczen" lelkes sporttáborából hozzánk érkezett óhajnak kívánunk eleget tenni s reméljük hogy a kedélyesnek igérkező kiránduláson, melyre sportszerkesztőségünk is elkiséri olvasóinkat, mentől többen fognak résztvenni.

Zemler, a Bocskay román területre távozott játékosa, Bukarestben jálszott és nyilatkozott miért ment el Debrecenből

„Fájt otthagynom Debrecent, amelyhez sok szép emlék fűz és ezuton kérem a debreceni sportközönség bocsánatát."

Zemler Gusztáv, a Bocskay kiváló csatára — mint ismeretes — visszament Temesvárra. Zemlert vasárnap Bukarestbe vitték, ahol a Bulgária ellen kiálló válogatott csapat próbamérkőzésén vett részt és egyhangulag *a mezőny legjobb embere volt.*

Bulgária ellen még nem játszik a szőke csatár, de nincs kizárva, hogy pár nap mulva már rendszeresen szerepelni fog.

Zemler Gusztáv Bukarestben nyilatkozott egy magyar ujságíró előtt és debreceni távozásáról, távozásának okairól a következőket mondotta :

— Nem birtam tovább. Alig tudtam megkeresni Debrecenben annyit, — amennyi a legszükségesebbekre kellett. Három évig voltam Debrecenben, de nem tudtak nekem semmiféle állást szerezni. Nagyon sajnálom, hogy nem tudtam elbucsuzni az ottani baráti környezettől, ahogy szívem kívánta. Nagyon fájt otthagynom azt a szép várost, amelyhez nagyon sok emlék fűz, és ezúton kérem a Bocskay és az egész sportközönség bocsánatát tettemért.

— *Nem igaz, hogy nem küzdöttem volna mindig tiszta szívvel a klub színeiért.* Alaptalanul vádolnak engem ezzel.

— Hogy fogadták otthon Temesváron ?

— Óh kérem, sirtam, mikor láttam, hogy még nem felejtettek el és még mindig szívükben hordanak.

— Mikor fog játszani először ?

— Még nem tudom, de azt hiszem, hogy az első mérkőzésen már részt vehetek. A válogatottban való játékot azonban nem vállalom.

— Milyen feltételekkel irta alá a szerződést a Ripensiához ?

— Még nem irtam alá szerződést és még biztosat sem tudok. Állást fogok kapni a sörgyárban, ott 4000 lei lesz a fizetésem és majd meglátom, de azt hiszem, 24—25.000 leit fogok keresni (körülbelül 900 pengő). Nagy csapat lesz a Ripensia. Tavaszra itt lesz Táncos, Teleki, Berkessy, Vogl, Wetzer és Ruda már az őszi meccseken is részt vesz s igy az őszi csapatunk ez lesz : Plattkó — Burger, Barta (Nagyváradról) — Hrehus, Vogl, Ciolak — Táncos (?), Dobay, Wetzer, én és Kovács.

Bucsuzóban Szemes még megkér valamire :

— Kérem, irja meg, hogy egy embert soha el nem fogok felejteni : Káldy Zsigmondot, akit a szivembe zártam. S hogy küldöm az üdvözletet Debrecenbe mindenkinek, azoknak is, akik haragszanak.

A fiú egészen meg volt hatva.

A Ripensia egyik szervezője nyilatkozik ezután :

— Addig nem nyugszunk — mondja — mig vissza nem tér mindenki, akit illegálisan igazoltak le Magyarországra. Táncosért és Telekiért pedig vissza fogjuk fizetni azt az összeget, amit a magyar klubok váltságdij fejében fizettek értük. Vagyis 8000 és 6000 pengőt. Trénerül szerződtettük máris Plattkót havi 200 dollár (1140 pengő) fizetéssel, ami még emelkedni fog s ha majd a csapat együtt lesz, Vogit és Wetzert is értve természetesen, akkor megkezdjük a mérkőzéseket is. Egyelőre bemutató meccsekről lehet szó, de ha a dolgok rendben folynak, akkor tavasszal kiirjuk a profibajnokságot. Tavaszra ugyanis 4—5 proficsapat lesz Romániában. Lehet, hogy a télen túrát csinálunk, amelyről egész Európa beszélni fog.

— Hová vezet ez a túra ?

— Az még egyelőre titok.

Amikor néhány aggodalmaskodnak adok kifejezést a nagy optimizmus hallatán, ezt a választ kapom :

— Senkinek ne fájjon a feje, hogy mit csinál a Ripensia és hogyan fog prosperálni s ne aggódjon miatta senki, mert akármennyit is kell rá költeni, pénz lesz. Mert a sajátjukból költenek s ott van rá alap.

FELHIVÁSOK.

Felkérem a **Vasas** összes játékosait, hogy ma, **csütörtökön** este fél 8 órára igazolás végett **Déli-sor 23.** szám alatt kivétel nélkül **megjelenni** szíveskedjenek. — **Továbbá felkérem** az ifjusági csapatok **intézőit, hogy** csütörtökön este 8 órára **igazolólapok** átvétele végett Déli-sor **23. szám alatt** megjelenni szíveskedjenek. *Vasas intéző.*

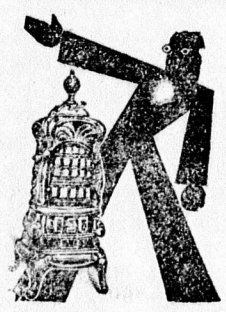
Felkérem a **DVSE alant** felsorolt játékosait, **hogy** a csütörtök délutáni tréningre **mindnyájan megjelenjenek.** Tréning után **csapatösszeállítás a** DEAC elleni Magyar **Kupa meccsre** vasárnapra : Radics, **Orosz I.,** Horváth, Orosz II., Sajthy, **Patay, Szücs,** Gorzsás, Ökrös, Tusánszky, **Varga,** Szabó, Erdélyi. *Kovách* intéző.

30087—1930. VII.

HIRDETMÉNY.

Értesitem **az érdekelt Károly Ferenc József ut-menti telektulajdonosokat, hogy az 1926. évben** létesitett, a telektulajdonosok **által** viselendő **burkolatozás költségeiről** tájékoztató **kimutatás, Városháza, I.** emelet **23. sz.** alatti **hivatalos helyiségében,** 15 napi közszemlére **kitétetett** és hivatalos **idők** alatt **12—14** óráig megtekinthető.

Polgármester.

1 darab

UNIÓ

amerikai

rendszerü folytonégő kályhával

egész lakását fütheti.

Egy évben egyszer füt be. 24 óránként ötször tölti. Kényelmes ! Tiszta ! Minimális fogyasztás ! Olcsó ! Sok száz referencia ! Beszerzési ara egy év alatt megtérül ! Minden lakásnak disze ! Kedvező feltételek !

Gyártja : **Ocil Antal vasöntőde és gépgyár r. t. Budapest.**

Központi lerakat : Budapest, VI., Andrássy ut 9.

Wien, Belgrád. Bukarest, Temesvár, Lemberg.

Forduljon legközelebbi bizományosunkhoz :

Fülöp Miklós

Debrecen, Csapó u. 3.

Kérje szakembereink dijtalan látogatását

Herceg Esterházy Pál

rábaközi husárugyárának debreceni lerakata PIAC UCCA 30. SZ.

Legkényesebb izlést kielégitő finom húsáruk, felvágottak, rouládok, nyelvek, kolbászáruk, sajtok, halak, csemegecikkek dús választéka. Prágai pácolású Eszterházy gyógysonka és kötözött sonka ! Kitünő rábaközi kolbász 1 kgr. P 2.40. — Teavajak választéka 44 fillértől.

Telefonszámunk: 1—49. Telefonrendeléseket azonnal továbbitunk !

Az egész életben hü barát

SINGER

VARRÓGÉP.

Kedvező fizetési feltételek. Alacsony havi részletek.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Debrecen, Piac u. 39

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsde

A csikágói gabonapiacon tegnap majdnem 3 centtel esett a búza ára, mert az exportkereslet lényegesen megcsappant. A csikágói jelentésre reagált a liverpooli piac is és ennek következtében a készáruvásáron a búza 20, a rozs 5, a tengeri 10 fillérrel volt olcsóbb.

A határidőpiacon az októberi angazsmanból 4500 mázsa búzát, 1500 mázsa rozsot jelentettek be szállításra.

Lanyhább a kukoricapiac is, amit az argentinai kukoricatermés várható eredményéről kolportált jobb hírekkel kommentáltak.

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Búza októberre 15.42, 15.40, 15.42, 15.40, zárlat 15.40—15.41; márciusra 16.40, 16.41, 16.40, zárlat 16.40—16.41; májusra 16.80, zárlat 16.80—16.81. Rozs októberre 8.60, zárlat 8.60—8.61; márciusra 9.60, zárlat 9.60—9.61. Tengeri májusra 12.30, 12.37, 12.25, 12.22, 12.29, 12.37, 12.22, 12.35, zárlat 12.32—12.34. Transito tengeri májusra 10.95, 11, zárlat 10.95—11.00.

A Budapesti Árutőzsde hivatalos árfolyamai: Búza tiszai 77 kg-os 15.30—15.95, 78 kg 15.45—16.10, 79 kg 15.60—16.35, 80 kg 15.70—16.55, felsőtiszai 77 kg-os 15.00—15.20, 78 kg 15.10—15.30, 79 kg 15.20—15.40, 80 kg 15.35—15.55. Rozs pestvidéki 8.45—8.60, egyéb rozs 8.45—8.60, tak. árpa I. 12.50—13.25, tak. árpa II. 12.00—12.25, felsőmagyarországi sörárpa 18.50—20.00, egyéb sörárpa 14.50—16.75, köles 10.50—11.50, repce 25.50—26.00, tiszai tengeri 14.75—14.90, egyéb tengeri 14.75—14.90, zab I. 15.75—16.50, zab II. 15.20—15.50, korpa 7.10—7.30, lucernamag 150—160, lóheremag arankás 90—105.

A termény- és magpiac félhivatalos árjegyzései: Fehérbab 28—30, Vikt. borsó 15—18, expressz borsó 14—16, lenmag 33—34, tav. bükköny 15—17, szőszös bükköny 28—32, mák 69—71, muhar 14—14.5, csillfürt 11.5—12.

DEBRECENI PIACI ÁRAK.

Zöldségárak: Bab 50—80, spenót 40—50, paradicsom 16—20, burgonya 6—14, vereshagyma 8—14, fokhagyma 80—120, gomba 80—120 fillér kilója, paprika 1—2, karfiol 20—120, kelkáposzta 10—25, vereskáposzta 30—50, fehérkáposzta 30—50, kalarábé 6—15, petrezselyem és sárgarépa 8—15 (csomója), saláta 8—10 fillér darabja, borsó 100 fillér literje.

Baromfiárak: Tojás 12—13 fillér, csirke 150—300, kacsa 300—500, liba 1000—1200 fillér párja.

Gyümölcsárak: szőllő 28—60, birsalma 70—120, alma 30—60, dió 70—120, körte 70—100.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYVÁSÁR.

Buza 12.50—13.20 és a boletta, rozs 6—7 és a boletta, árpa 11—12, zab —, tengeri (ó) 12—13, tengeri (uj) 8—9, tengeri (csöves) 5.70—6.20, lucerna 6—7.20, széna 4—6, lóhere 5—6.50, bükköny 3.50—4.20, szalma (alom) 1.60—2.20, szalma (rozs 2.50—3.20, szalma (zsup) 1 kéve 12—14 fillér, tök (fehér, evő) 2—3, takarmányrépa 1.80—2.00.

HIRDETMÉNY.

Közhírré teszem, hogy *a bibic és más hasznos madarak tojásainak elszedését törvény tiltja és annak elkövetése kihágás.*

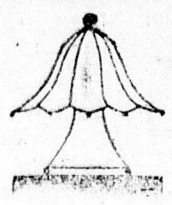
POLGÁRMESTER.

HIRDETMÉNY.

A debreceni ref. Kollégium tüztől rongált tetőzetének helyreállitási munkálataira az ajánlatok október hó 13-án déli 12 óráig a gazdasági tanácsjegyzői hivatalba beadhatók. — Kiirás és feltételek ugyanott megtekinthetők.

Jó minőségü tégla és cserép

kapható Tóth és Sebestyén téglagyárából. Eladás Fürdő ucca 2. Telefon: 610.

Lámpaernyőt

Pergamentből, Modern formában, Legolcsóbban, Legszebben csakis

LAMPION

iparmüvészeti mühely készit

Batthányi ucca 14. szám.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vasárnap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vastag betükből álló, valamint levelezési rovatban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeresen számittatik. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közöltetnek. A közlési dij vidékről postabélyegben is beküldhető. A kiadóhivatalban hagyott cimek csupán kiadóhivatalunkban, József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház) tudhatók meg. Hirdetési ügyekben Telefonon a 788 nyujt felvilágositást.

Alkalmazást keres férfi

Százkilós

bizóval kisegíteném, aki engem portás, iroda szolgai, pénzbeszedői, italmérésbe, vagy ehez hasonló állásba tesz. — „Vidékre is megyek" jeligére a kiadóba. 277

Jóbizonyitvánnyal kaucióval rendelkező férfi, ki ötévig mint pénzbeszedő működött bizalmi, vagy pénzbeszedői állást elfogad. Homok ucca 118. 296

Mérlegképes könyvelő perfect, magyar-német levelező, azonnalra bármily szerény elhelyezkedést vállal. Megkereséseket „Dolgozni vágyom" jeligére a kiadóba 304

Uradalomba vagy közel a városhoz folyóvíz mellett, nagyobbszabásu feles — konyhakertészetet vállalok. Ajánlatot „Kertész" jeligére kiadóba kérek. 260

Órakönyvelést vállal volt bankkönyvelő, szerény igényekkel. Ajánlatok „Mérlegképes jeli.. kéretnek. 229

Alkalmazást keres nő

Fiatal intelligens nő háztartási alkalmazást keres feltétlen uricsaládhoz. lehetőlek vidékre tizenötödikére. Kovácsné, — Kassay u. 24. Püspökladány. 196

Takaritást vállalok a délelőtti órákra. Cim Hatvan u. 16. sz. keresztépület.

Jobb asszony gazdaasszony, vagy beteggondozó állást keres. Kar u. 44., balra. 214

Olcsón vállalok délelőtti takarítást. Cím a kiadóban. 256

Betöltendő állás nők részére

Tanulóleányok felvétetnek, fizetéssel, seetleg ellátással, Piac ucca 5. sz. hölgyfodrászszalon. 213

Tanulóleányok felvétetnek „Lily" kalapszalonban, Piac u. 56. szám.

Bejárónőt megbízható jó magaviseletűt közelben lakót, felveszek. Bercsényi u. 30. szám. 270

Bejáróleányt felveszek, Erzsébet u. 50. szám. 219

Keresek egy intelligens németkisasszonyt, ki gyermektelen házaspárnál házieendők végzésére vállakozna. Cím a kiadóban. 271

Alkalmazást nyer férfi

Kertész, aki gyümölcs-, virág és konyharkertészetben — egyaránt gyakorlott és a méhészethez is ért, kommencióra azonnali, vagy október 15-re belépésre alkalmazást — nyerhet Debrecentől 3 kilométerre fekvő kismacsi birtokon. Ajánlatok a fizetési igény okvetleni megjelölésével a debreceni főispáni hivatalhoz küldendők. x

Házmestert Bihari-telep, Láhner uccai házhoz, azonnal felveszünk. Ugyanott két szoba, konyha, kamara, sertésól kiadó. Jelentkezhetnek Gazdák Bankja, Kossuth ucca.

Egy hétszámos cipészsegéd felvétetik, és egy tanuló. Rothermere ucca 4. 310

Kifutót felveszek, Monostorpályi út 46. sz. fűszerüzlet. 311

Hentes tanulót felveszek. Ignáth hentes, K. Tóth u 11. szám 305

Egy ügyes háziszolgát alkalmaz Mentze Henrik, Piac u. 38. sz. 290

Ügyes megbízható kaucióval rendelkező ügynököket keresünk. Cím a kiadóban. 268

Fodrásztanulót jó házból való intelligens nagyobbacska fiut felveszek. Balogh, Nyugati u. 16. 282

Egy kifutófiu azonnalra — felvétetik. Bethlen u. 3. szám. 283

Fiatal szabósegéd felvétetik. Kigyó u. 30. Keresztépület. 284

Teljes ellátás

Nagyerdei villamos végállomással szemben különbejáratú elegánsan bútorozott szobába, teljes ellátásra, gazdászok, vagy egyetemi hallgatók felvétetnek. Cim: Tasnádi rádiólaboratóriumában, Piac ucca 21. szám. 241

Gazdászoknak, egyetemistáknak lakást, kosztot, teljes ellátást adok. Thaly Kálmán ucca 4. szám, első ajtó. 234

Vegyes

100 pengő óvadékkal keresek — kocsmát leszámolásra. Hajduszoboszló, VI. — tized, Fecskezug 170. szám. 248

Keres gyermektelen család — egy jobb leányt, kit — családtagnak tekint, — háztartásban segédkezik. Cím a kiadóban. 267

Gazdasági eszközök

Eladó 1000 mm. Hoffher — cséplő, üzemképes, öt öl törek és pelyva. — Honvédtemető 31. — Asztalos. 250

Rádió

Egy jóhangu rádió olcsón eladó. Arany János ucca 30. keresztépület. Bi.

Oktatás

Knoll Kovács Sillye Gabriella miniszterileg engedélyezett szabászati varróiskolájába és női-divattermébe, magántanitásra és iparképesitésre tanitványokat minden időben felvesz, Kossuth ucca 45. szám. 4—IX 6 XI—6-ig

Németül, privát órákat ad és magánvizsgára előkészit dr. Kövessi, Harsányi Gusztáv ucca 25. IX—6 w.

Gyorsirást, gépirást, kipróbált gyakorlati módszerrel tanitok az esti órákban is. Darabos u. 1. I. em. 1378 X-9-ig

Autó, motor, kerékpár

Diesel- motor 30—35 HP erős üzemképes állapotban üzemnagyobbitás miatt eladó. Megtekinthető a Hubertus Kőbánya és Utépitési Rt. tokaji bányájában.

Elelmiszer, ital

LENCSE nagyszemü, zsizsikmentes kapható termelőnél 5 kilogramos tételekben 70, 80 fillérért. — Domokos Lajos u. 6

Zamatos bor 64 fillér liter vételnél 60 fillér 10 liter vételnél 58 fillér Otelló vörös 80 fillér 5 liter vételnél 72 fillér Üvegeket veszek magas áron. Glück I. Magoss György-tér 9. sz bor- és csemegeüzlet 10—XII

Bútor

Bútorüzletemből visszamaradt bútorokat nagyon olcsón árúsitom, Hunyadi ucca 26. szám. Erzsébet u. 50. sz. sarokház.

Modern új, ebédlőbernedzés — szalontükör, és fehér szekrény, Svetits bérház, kapus. 300

Eladó divány, fotellek, asztalok. Bútorozott szoba kiadó. Poroszlay ut 58. 254

Eladó konyhaberendezés, — asztalspór és egy barna üvegezett szekrény. — Csapó 56 278

Ajánlat

Iskolák részére kedvezményes árban készitek előrajzolást, legujabb minták szerint. Nagy választékban előrajzolt iskolai kézimunkák és hozzávalók. Olcsón vállalok fehérnemü himzést, varrást, monogramozást, hozott és saját anyagomból. — Állandóan raktáron vannak himzett, fehér kézimunkák. Fazekas kézimunkaüzlet, Szent Anna u. 6. szám. 911—XII—11-ig

Tört aranyat, aranyfogat a legmagasabb árban — vesz Haás Janka aranybeváltó. Simonffy ucca 7. sz 1132IX-7 X7-hg

Férfiingvarrás 1 pengő 20, gépendli métere tiz fillér. Mindenféle kézi, gép és monogrammhimzés. Kifogástalan munka. Bájos gyermekruhák hozott anyagból. Sass u. kettő. 19h-X-25g

Nagyon
olcsó képkeretezés és üvegezés, továbbá üveg- és porcellánedény legrégibb kikölcsönzési raktára. Ifj. Blattner Gyulánál, Piac u. 89. szám. 00—

Ékszert
órát készpénzáron hat havi részletfizetésre — vehet Takarékossági — könyvecskével Engel László ékszerésznél, — Piac u. 52. Megyeház mellett. 15hX23g.

Ingyen ajándékot
kap, aki lakodalmakra, névnapokra vagy alkalmakra kölcsönedényeket Blattnertől kiköl-sönzi. Piac ucca 89. Royal szállodával szemben. Dúsan felszerelt raktár.

Elegánsan
öltözködni Bálint Irén női divatszalonjában (Kossuth u. 42.) lehet. A szezon legszebb ruháit készítem 8 P-ért. Kosztümöt átmeneti felöltőt 16 P-ért. Szabás, varrás tanítása a legmodernebb módszer mellett. 1694—X—9-ig

Százharminc
holdas uribirtok elcserélhető debreceni házért. Cseke Gábor, Vámospércs. 1665

Ajtók és ablakok
jobbminőségüek és egy szerűbbek továbbá három ikerablakok minden nagyságban készen kaphatók, Blattner Kálmán telepén. Nagyvárad ucca 14. (Miklós ucca végén.)

Kenyér
fehér 32, félbarna 26, barna 22 fillér. Klórnál, Gázgyár u. — Ugyanott mindenféle fűszer legolcsóbban 630 telefonon megrendelhető. 218

Keresek
8, 10, 12 hónapos garantált fajtiszta német nemesitett tenyész süld- kant. Kor, súly, kgkénti ár megjelölésével ajánlatokat kér Derzsy Kálmán. Debrecen, — Hatvan ucca 24 sz.

Porosz szén
7500 kalóriáju 7 P. Hazai szén, szagtalan, teljesen elég, mázsánként 3.20 P. Tüzifa, bükk, tölgy és varga mázsánként 3.80 P. haza szállitva. Salétrom u. 12. szám. Telefon 6—74. 23—X—26-ig

Akác-,
kőris, szil, tölgy rönkök eladók. Fakereskedelmi, Miklós ucca 7 szám. Telefon 2-16. szám. 297

Gallérokat, ingeket
legszebben, legolcsóbban tisztitok, 4 nap alatt. Budapesti képviselet. Simonffy ucca 7 szám. 1125 12-31

Magyar játékkártya
32 lapos, nagy alaku prima minőség, reklám ára: 1.60 pengő. (Piac ucca) Ferenc József-ut 64. szám. trafikban. — 14—v

PADLÓLAKK
magasfényü, legszebb színekben, kiváló minőségben nagyon olcsón kapható. Stern festéküzletben, — Debrecen Piac ucca 10. sz. (Bikával szemben). Ugyanott poloska, svábbogár, patkány és egér irtó megbizható minőségben kapható.

Őszi kalapujdonságok
állandóan nagy választékban kaphatók Lily kalapszalon, Piac-u, 56.

Figyelem!
Borotválás 16, hajvágás 20, fazonra 30, bubi, babi hajvágás 30 manikür 40, ondolálás 80 fillér, Miklós ucca

Poloskát,
svábbogarat, biztosan elpusztit a „Szektin" rovarirtószer. Készíti Jósa és Jóna drogueria Debrecen, Kossuth u. 6. szám. Ára: 1.20 fill. 182

80 fillérért
ondolál a vörös Rózsi és 30 fillérért maniküröz a Szőke Rózsa. — Csapó u. 54. 5h-11-7

Fiatal
sertéskoca fele fiáért tartásra kiadó. Balázs, Bihari u. 6. Vágóhídnál 253

Aranyat,
brilliánsat legmagasabb árban veszek. Órajavitás 2 évi jótállással, — szakszerüen, olcsón. — Bercsényi órás, Csapó 38. Iparostanonciskolával szemben. 280

Nálam
van egy telivér irszetter herélt vizsla, tulajdonosa átveheti Kassai ut, trafik.

Kereslet

Traktorral
szántást vállalok. Értekezni lehet Honvédtemető ucca 31. szám.

Patkányfogó
kutyát veszek, Rákóczi ucca 31. sz 302

Tőkepénzes
figyelmébe: 45 éve fennálló iparvállalat és áru üzlet Piac uccán. 10 ezer pengő biztositott betétért havi 200 pengő haszonrészt fizet. Címét borítékban „Keressen fel" jeligére kiadóhivatalba kézbesitesse. 286

Szerény
idősebb házaspár magános, idősebb aszszonyt keres, ki a háziteendőket végzi Nagy Pál u. 7. Este 6 után. 285

20 pengőt kap
elveszett rozsdabarnaszinű, nőstény vadászkutyám megtalálója, v nyomravezetője. — Dr. Sztankay gyógyszertár, Szent Anna u. 66. Tel. 5—58. sz 210

Farkaskutya,
him, másféléves, jobb szeme alatt kis sebhely, elveszett. Megtaláló jutalomban részesül Szatmár u. 7. sz. alatt. (Demke mögött.)

Kiadó lakás
egy szobás

Házmester
gyermektelen, takarításért egyszobát kap azonnal, József kir. herceg ucca 25. 309

Egy szoba,
konyha kiadó, Méliusz tér 15. szám. 299

Kiadó
egy uccai pinceszoba azonnal elfoglalható. — Lorántffy 19. 262

Egy szoba,
konyha, spájz, külön udvarral kiadó. Homok ucca 68. 265

Pinceszoba
világos, szép és tiszta azonnal kiadó. Árpád tér 18. 281

Udvarra nyiló
kis szoba, (bútor nélkül) kiadó. Eötvös u. 66 szám. 220

Magasföldszintes
szép, száraz szoba és konyha kiadó magánosnak vagy párnak. Nyil u. 116. 212

Kiadó
november 1-ére uj magasföldszintes 1 szoba, konyha mellékhelyiség, Teleki u. 54. 144

Kiadó lakás
két szobás

Kétszobás
uccai garzonlakás vagy 1 szoba, konyha kiadó azonnal csendes udvarban. Nyugoti ucca 5. szám. Széchenyi ucca sarkától 2-ik ház.

Két szoba,
előszoba, konyhás lakás nov. 1-ére kiadó. Jókai 26. 157

A város
közepén kiadó albérletbe egy kétszobás, fürdőszobás lakás. Érdeklődni lehet az Uránia pénztáránál. X—20-ig

Kiadó
két szoba, konyha, külön baromfiudvar, kert. Homokkert. Harsányi u. 14. sz. 205

Két
uccai szoba, fürdővel és mellékhelyiségekkel Ugyanott kis üzlet bármilyen célra kiadó. Árpádtér 10 232

Uccai
kétszobás lakás, mellékhelyiségekkel, 15-re kiadó, Domb ucca 3. szám. 306

Kiadó
azonnal uccai két szoba, előszoba, konyha s udvari szoba, mellékhelyiségekkel. Epreskert ucca 7. sz 255

Kiadó
két szoba, előszoba, — konyha, speiz, mellékhelyiségek, november hó elsejére. Vigkedvü Mihály ucca 28. 258

Kiadó
november 1-ére két egymásbanviló szoba, 2 különbejáratú konyhával lakásnak vagy — műhelynek. — Rothermere u 28. 259

Két kétszobás
lakás vagy együtt mint négyszobás lakás, november hó elsejére kiadó, Cegléd ucca 8. sz. alatt. 249

Uccai
két szoba, konyha, s kamara, üveges veranda, Szoboszlai út 4-D. alatt, november hó 1. napjára kiadó. Értekezni lehet Nap ucca 22. szám. 251

Kiadó lakás
három szobás

Háromszobás
lakás mellékhelyiségekkel november 1-ére kiadó. Csapó u. 59. X. 31.

Kiadó lakás
nagyobb

Parkettes
négy-ötszobás, szép úri lakás, jutányosan kiadó, Simonffy ucca 11. szám alatt. 301

Kiadó
ötszobás, fürdőszobás lakás. Csapó u. 56. 279

Ötszobás
lakás kerttel együtt, — vagy kétszobás, jutányosan, november 1-re kiadó, Erős Lajos ucca 5-B. szám. 166

Négyszobás,
modern uccai lakás az Arany Bika bérházban azonnal kiadó. Érdeklődni lehet Bika iroda, félemelet 15. 4h—10—15.

Központon,
négy szoba, hall, fürdő szoba, mellékhelyiségekkel, november 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 236

Butorozott szoba

Kiadó
szépen bútorozott szoba, Piac ucca 58. sz., első emelet, második lépcső. 18 ajtó. 294

Csinosan
bútorozott kis szoba — azonnal kiadó. Lorántffy 19 153

Csinosan
bútorozott szoba kiadó 15-ére. Varga u. 11. sz. 276

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba azonnal kiadó. Varga u. 27.

Kiadó
két különbejáratú — uccai bútorozott szoba. Kossuth u. 26. Baloldal 288

Kétágyas
uccai, ugyanott szerényen bútorozott udvari szoba kiadó, Hatvan ucca 18 szám. második emelet, balra. 161

Kis bútorozott
szoba, olcsóért, azonnal kiadó, Mester ucca 13 szám 292

Butorozott
szoba kiadó Hatvan u. 36 számu. Harmadik lakás xx

Szép
bútorozott szoba kiadó. József kir. herceg ucca 35., udvari emelt. 291

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba azonnal kiadó. Varga u. 27. sz. 1

Különbejáratú
szépen bútorozott szoba 1—2 személynek kiadó. Kossuth 60. 287

Csinosan
butorozott szoba (minden kényelem biztositva) kiadó. Kígyó u. 27. N. B.

Átadó üzlet, vendéglő

Egy
„Csepel" gyártmányú, versenykerékpár, tiszta uj, két kézi és egy kontrafék, dinamólámpa és csengővel eladó, Kassai út 1. 233

Kocsma
berendezéssel, lakással, jogfolytonossággal azonnal kiadó. Kuruc 124. szám. Értekezni Gólya ucca 15 szám 272

Üzlet, mühely, raktárhelyiség

Kiadó
üzleti helyiség forgalmas helyen. Czegléd u. 18. sz. 194

Kiadó
kapualatti üzlethelyiség Piac ucca 89. sz. Royal szállodával szemben. 264

Ingóságvétel

Tört aranyat,
aranypénzt fogaranyat magas árban vesz, — Blattner Árpád, Csapó ucca 12. szám. (Órajavitás 2 pengőtől, jótállással, óraüzem). 293

Boroshordót
veszek. Ar, nagyság megjelölendő. Chókutca 3. 312

Fűszerüzlet
kerendezést keresek — megvételre. Jakab, — Mester u. 42. 257

Ingóság eladás

Boroshordók
különböző nagyságban eladók. Péterfia u. 16. Ny.

Boroshordók
jó állapotban eladók, Domb ucca 3. 308

Eladó
2 íróasztal, pult, irodai székek és kerek asztalok. Cím a kiadóban. 269

Fekete
bársonykabát jókarban magas, erősebb alakra eladó. Kigyó 36 275

Eladó
irógép, Senta gyártmányu alig használt. Megtekinthető Brischa ékszerésznél Sas ucca 3. szám alatt.

Eladó
uj férfifelöltő és mahagóni forgatható iróasztalszék, Eötvös 34. 289

12—13 éves
fiu gyermek bárányborbéléses bőrkabát teljesen jó, eladó. Megtekinthető Deutsch, főposta mellett. 202

Eladó házhely

Eladó
házhelyek Komlóssy ut 8. Csigekert, Károly Ferenc József út 42. és a rendőrség mellett. — Értekezni: Kossuth u. 22. szám. 273

Házhelyek
az egyetem közvetlen kvzelében, az Andrássy úton, igen kedvező áron és fizetési feltételek mellett eladók. Értekezhetni a Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezeténél Hunyadi ucca 2. szám. Telefon: 17—49. szám. 1910

Eladó ház

Eladó
most épült, teljesen uj, modern két szoba, s konyha, kamara, előszoba, fürdőszobás, s adómentes ház Homok ucca 53. szám.
h 12x18-ig

Eladó ház!
Harsányi Gusztáv ucca 30. számú, két szoba, két konyha. Ugyanott három házhely is kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Értekezni lehet Harsányi Gusztáv ucca 9. szám alatt. 61

Eladó
Thaly Kálmán u. 6. sz. ház. Ügynököt díjazunk. 274

Eladó föld

Két hold
fekete föld, az Ujföldön eladó, Domb u. 3. szám. 307

Földbérlet

Haszonbérbe
kiadó a Gáthi Tóth János tulajdonát képező 40 köblös tanyás szántóföld. Érdeklődni lehet Lénárt András gondnoknál, Hajduszoboszló II. ized 174. 1838

Eladó állatok

Bika borjú,
két darab, fajtiszta, eredeti bonyhádi bikától, igen magas tejelő szintén fajtiszta bonyhádi anyától származó 13 hónaposok és egy darab szimentháli magas tejelő anyától, a debreceni gazdasági akadémiai bikától származó 3 és féléves, további tenyésztésre még igen alkalmas tenyészbika, azonnal eladó. Értekezhetni lehet Derzsy Kálmánnál Hatvan ucca 24. szám aatt, reggel 7—fél 8 és délután öt ór után.

Felelős szerkesztő: PALFY JÓZSEF. — a TISZANTULI KÖNYV. ÉS LAPKIADÓ R.-T. kiadása és rotáclós nyomása